

EIPF

- ◆ »POTENCIAL« POTENCIALNEGA PRODUKTA

Velimir Bole

- ◆ LE KJE EVROPSKA KOMISIJA VIDI PREGREVANJE GOSPODARSTVA?

Velimir Bole, Jože Mencinger, Franjo Štiblar, Robert Volčjak

- ◆ STATISTIČNA PRILOGA

GOSPODARSKA GIBANJA

GOSPODARSKA GIBANJA

486

Ljubljana, april 2016

UREDNIŠKI ODBOR:

Meta Ahtik, Banka Slovenije, Ljubljana;
Wilfried Altzinger, Wirtschaftsuniversität, Wien, Avstrija;
Jani Bekő, EPF, Univerza v Mariboru, Maribor;
Velimir Bole, EIPF, Ljubljana;
Enrico Colombatto, Università di Torino, Italija;
Alenka Kavkler, EPF, Univerza v Mariboru, Maribor
France Križanič, EIPF, Ljubljana;
Jože Mencinger, UL in EIPF, Ljubljana – urednik;
Žan Oplotnik, EPF, Univerza v Mariboru, Maribor;
Steve Pejovich, University of Texas, ZDA;
Franjo Štiblar, PF UL in EIPF, Ljubljana;

GOSPODARSKA GIBANJA objavljajo rezultate raziskovanj EIPF o tekočih gospodarskih dogajanjih. Prva številka je izšla junija 1971, od novembra istega leta pa izhajajo redno vsak mesec (z eno dvojno številko v letu). Do novembra 1974 so objavljala rezultate raziskovanj EIPF za Jugoslavijo in so bila pisana v srbohrvaščini. Od novembra 1974 do oktobra 1991, ko so prenehala izhajati, so rezultate raziskovanj za Jugoslavijo objavljala PRIVREDNA KRETANJA JUGOSLAVIJE, GOSPODARSKA GIBANJA pa so se omejevala na Slovenijo. Publikacijo sofinancira ARRS.

NAROČNIKI LAHKO CELOTNO PUBLIKACIJO DOBIJO TUDI NA DOMAČI STRANI EIPF

Pogoji naročila: Naročilo začenja z dogovorno določenim mesecem, naslednja leta se samodejno podaljšuje, konča pa z decembrom tistega leta, v katerem je bilo pisno odpovedano.

© 2016 EIPF, Ekonomski institut d.o.o., Ljubljana, p.p.1722, Prešernova 21,
Tel: (01) 2521688, 2518776, 2518704; Fax: (01) 4256870;
Elektronska pošta: INFO@EIPF.SI,

Domača stran: WWW.EIPF.SI

ISSN številka: 0351-0360

Zaščita vključuje vsako reproduciranje, kopiranje, mikrofilmanje, ne glede na tehniko, celote in posameznih delov.

Tiskala tiskarna CICERO v 400 izvodih.
Oblikovanje in priprava za tisk: Rogač RMV, d.o.o.

KAZALO

5

»POTENCIAL« POTENCIALNEGA PRODUKTA 6

Velimir Bole

1. Uvod	8
2. Postopki ocenjevanja in domet ocen	9
3. Balon v 2007	12
4. Okrevanje 2016	17
5. Sklep	23
Omenjena literatura	23

LE KJE EVROPSKA KOMISIJA VIDI PREGREVANJE GOSPODARSTVA? 24

Velimir Bole, Jože Mencinger, Franjo Štiblar, Robert Volčjak

1. Trošenje prebivalstva in izvozno trošenje se krepijo	30
2. Pospešitev blagovnih tokov v februarju	32
3. Marčna malenkostna otoplitev gospodarske klime	33
4. Industrijska produkcija precej navzgor	34
5. Upad gradbeništva in porast turističnega povpraševanja	35
6. Število brezposelnih še upada	36
7. Cene v evro območju ponovno popuščajo	37
8. Medletna rast plač se je malo okrepila	39
9. Fiskalni prihodki so se trendno še okrepili	40
10. Nič novega pri denarju – krediti podjetjem zelo hitro navzdol, depoziti pa še hitreje navzgor	41
11. Slovenija daje nadpovprečen delež k presežku tekoče bilance EU28	42

STATISTIČNA PRILOGA 44

»POTENCIAL« POTENCIALNEGA PRODUKTA

Velimir Bole

Povzetek

6

Ocene potencialnega produkta (in nanj vezane produktne vrzeli oziroma strukturnega deficita) za najnovejša razdobja so zelo nezanesljive. Napake nastajajo zaradi revizij podatkov o gospodarski aktivnosti statističnih uradov, zaradi zgrešenih napovedi in zaradi same metodologije ocenjevanja potencialnega produkta. K napačnim ocenam v najnovejših razdobjih največ prispeva prav metodologija ocenjevanja potencialnega produkta. Ocene indikatorjev potencialnega produkta so relativno zanesljive šele, ko so dostopni podatki vsaj še za naslednja štiri leta. Zato so koncepti potencialnega produkta, produktne vrzeli in strukturnega deficita neprimerni za vlogo, ki jo imajo v Evropskem fiskalnem okvirju, še zlasti za majhne države.

V prispevku so za Slovenijo ilustrirani zelo vprašljivi ekonomsko-politični signali, ki jih dajejo indikatorji potencialnega produkta (strukturnega deficita, produktne vrzeli) Komisije za vodenje politike. Analiziran je domet indikatorjev potencialnega produkta Evropske komisije v 2007 in v 2016 letu. Dokumentirano je, da indikatorji potencialnega produkta (produktne vrzeli oziroma strukturnega deficita) niso niti eno leto po klimaksu (v 2007) identificirali ekstremnega pregrevanja slovenskega gospodarstva, ki se je začelo že v 2006 in končalo v globoki krizi po 2009. Prispevek dokumentira, da se obratno dogaja v 2016. Indikatorji potencialnega produkta Komisije kažejo na pregrevanje, čeprav so vsi marko-ekonomski dosežki natanko obratni od tistih leta 2007; cene padajo, krediti se krčijo po okoli 10% letno, zaradi stagnacije domačega trošenja gospodarstvo generira viške v tekočih transakcijah, ki so med največjimi v EU, nezaposlenost je vsaj 50% nad ravniyo, ki pospešuje stroške dela, storitveni sektorji še niso izšli iz krizne stagnacije, itd.

Narodnogospodarski stroški napačne diagnoze stanja po 2005 so bili ogromni. Tudi posledice, milo rečeno, zelo čudnih signalov ključnih indikatorjev Evropskega fiskalnega okvirja (potencialnega produkta, produktne vrzeli in strukturnega deficita), ki jih je pripravila Komisija v 2015, bi lahko bile zelo boleče.

»POTENCIAL« OF POTENTIAL OUTPUT

Velimir Bole

Summary

Assessments of the potential output concepts (potential output, output gap and structural deficit) in real time are very unreliable. Errors are arising from revisions of data on economic activity by statistical offices, because of missed forecasts, and because of the methodology of the evaluation of the potential output. The methodology of estimating potential output for the most recent periods contributes most to erroneous assessments. Estimated indicators of the potential output for the current period are relatively reliable only after data for at least the next four years are available. Therefore, potential output concepts are unfit for the role they play in the European fiscal framework, particularly for small countries.

7

The paper illustrates very questionable economic and political signals which provide indicators of potential output (structural deficit, output gap) of the Commission for policy management in Slovenia. The range of indicators of potential output of the European Commission in 2007 and 2016 are analyzed. It is shown that extreme overheating of the Slovenian economy, which had began in 2006 and had ended in deep crisis after 2009, were not identified by the indicators of potential output (output gap or structural deficit) even one year after the climax (attained in 2007). The paper also shows that the reverse happens in 2016. Indicators of potential output of the Commission indicate overheating, although all macro-economic achievements indicate exactly the opposite of those in 2007. Prices are falling, credits are shrinking by about 10% per year. Due to the stagnation of domestic consumption economy generates a surplus in current transactions, which is among the highest in the EU. Unemployment is at least 50% above the level that accelerates labor costs, service sectors have not yet emerged from the crisis stagnation, etc.

The costs of misdiagnosis of the situation after 2005 were enormous. The consequences, to put it mildly, of the very strange signals of the key indicators of the European fiscal framework (the potential output, output gap and structural deficit), prepared by the Commission in 2016 could be also very painful.

1. Uvod

Lansko leto se je javnofinančno ravnotežje v Sloveniji ponovno popravilo. Če se ne upoštevajo enkratni izdatki za sanacijo bank in varčevalce na Hrvaškem, je javno finančni saldo padel s 3.2% v 2014 na 2.9% BDP lani¹. Slovenija je tako javnofinančno ravnotežje spravila v Maastrichtske okvirje (deficit pod 3% BDP).

8

Ne glede na opazno izboljšanje stanja pa težji del preurejanja javnih financ v skladu s prenovljenim Evropskim fiskalnim okvirjem šele prihaja. Odslej bo Ministrstvo za finance moralo pri izboljševanju javnofinančnega ravnotežja ciljati tako dinamiko strukturnega deficita kot raven dolga. Nosilci ekonomske politike ne bodo imeli prostih rok ne pri enem ne pri drugem. Dolg morajo zmanjšati vsako leto za 1/20 presežka nad 60%BDP², medtem ko pri strukturnem deficitu povprečno izboljšanje ne sme biti manjše od 0.5 odstotne točke BDP na leto³. Še več, ne glede na dinamiko fiskalnih prihodkov, izdatki države ne smeje realno naraščati hitreje od potencialnega outputa tako dolgo, dokler javnofinančni saldo ne bo dosegel srednjeročnega ravnotežja.⁴

Fiskalnih omejitev pa se Slovenija ne bo rešila niti, ko bo javnofinančni saldo dosegel raven srednjeročnega ravnotežja; od takrat dalje se bodo namreč morali letni javnofinančni izdatki prilagajati tako, da bo strukturni javnofinančni saldo v srednjeročnem povprečju najmanj 0, v nobenem letu pa ne bo padel pod minimalno raven, ki jo določajo zaveze (mednarodne pogodbe)⁵ vlade.

Na dlani je, da bodo za nosilce ekonomske politike v Sloveniji rast potencialnega produkta in od nje odvisna javnofinančni strukturni saldo ter produktna vrzel ključna vodila fiskalne politike in istočasno tudi merila njene ustreznosti⁶. Seveda velja enako tudi za nosilce fiskalne politike v drugih državah EU, še zlasti v evro območju. Zato ni dvoma, da bi morali biti signali, ki jih dobiva ekonomska politika o rasti potencialnega produkta (strukturnem deficitu oziroma produktni vrzeli) nedvoumni, pravočasni in dovolj točni! Žal ne velja ne eno, ne drugo in ne tretje!

Če pustimo ob strani druge, vsebinske, ugovore ustreznosti Evropskega fiskalnega okvirja, predvsem zapletenost in neučinkovitost, saj zaradi politično-ideološko obarvanih vsebin

1 Podatek po reviziji aprila 2016.

2 Glej »Six Pack«.

3 Glej »Stability and Growth Pact« in »Fiscal Compact«.

4 Glej »Six Pack«. Med drugim to pomeni, na primer, da je z revizijo ocene javnofinančnega deficita (v 2015) za 0.7%, ki jo je naredil SURS en mesec po prvi objavi, omogočil (pri ostalih enakih pogojih) vsaj za 0.7%BDP večji strukturni javnofinančni deficit v 2016.

5 Glej »Fiscal Compact« in »Zakon o fiskalnem pravilu«.

6 Strukturni javnofinančni saldo je enak celotnemu javnofinančnemu saldu brez učinkov ciklusa in enkratnih izdatkov; potencialni produkt kaže vzdržni obseg produkta, ki ga omogoča dosežena raven proizvodnih faktorjev brez odpiranja tržnih neravnotežij; produktna vrzel je razkorak med dejanskim in potencialnim produktom izražen v odstotkih potencialnega produkta.

ne omogoča doseganja niti dveh ključnih ciljev, torej proti-ciklične fiskalne politike in uravnoteženega (nedeficitarnega) trošenja države⁷, pa je potrebno opozoriti že samo na metodološke-tehnične osnove, na katerih slonijo omenjeni ključni indikatorji. Navkljub centralnemu pomenu, ki ga indikatorji rasti potencialnega produkta, proizvodne vrzeli in strukturnega deficita imajo v celotnem Evropskem fiskalnem okvirju, je namreč kvaliteta ocen teh ključnih indikatorjev ustreznosti vodenja fiskalne politike slaba, še zlasti kvaliteta ocen narejenih za nove članice EU. Narodnogospodarska škoda, ki je pri vodenju fiskalne politike zaradi tega doslej nastala in še vedno nastaja, je toliko večja, ker je Evropska Komisija doslej slepo vztrajala pri svojih ocenah in ustreznih zahtevah, ki so slonele na omenjenih slabih (napačnih) ocenah, čeprav že najbolj trivialna dejstva o dogajanju v gospodarstvih kažejo, da gre za napačne diagnoze. Ustrezne škode so toliko večje pri novih (še zlasti majhnih) državah EU, saj so njihove strokovne službe prešibke, da bi nasprotovale, ali celo ne želijo ugovarjati »strokovnosti« ocen Evropske komisije, poleg tega pa tudi njihove vlade politično niso dovolj močne, da bi uveljavile svoje pripombe – odstopanje od postavljenih pravil si tako lahko privoščijo le velike članice EU.

V nadaljevanju bomo dokumentirali (ne)natančnost ocen potencialnega produkta (strukturnega deficita oziroma produktne vrzeli), ki jih pripravlja Evropska Komisija za Slovenijo (in druge države EU), kakor tudi na drastične razsežnosti potencialnih posledic neustrezne uporabe takšnih ocen pri tempiranju ekonomsko-političnih potez na gospodarske dosežke v nekaterih, za fiskalno politiko in narodno gospodarstvo, ključnih obdobjih slovenskega gospodarstva.

2. Postopki ocenjevanja in domet ocen

Potencialni produkt je nemerljiva spremenljivka. Ocenjuje se na različne načine. Uporabljajo se od najenostavnejših, čisto statističnih ocen, dobljenih s pomočjo enodimenzionalnih, največkrat tehtanih linearnih, filtrov (na primer, s Hodrick-Prescotovim filtrom⁸), ki ločijo trend od cikla, sezone ter motnje, do ocen narejenih s pomočjo večdimenzionalnih modelov. Po letu 2000 se pogosto uporabljajo večdimenzionalni dinamični modeli (z enimi odlogom) produkta, nezaposlenosti in inflacije⁹. Ti modeli vsebuje praviloma več nemerljivih spremenljivk, ocenjeni pa so s pomočjo Kalmanovega filtra¹⁰.

7 Glej, na primer, Claeyns in drugi (2016): »However, in practice, the implementation of the rules is hindered by badly measured indicators and incorerrect forecasts, which can lead to misleading policy recommendations. The large number of flexibility clauses makes the framework opaque and leads to never ending bargaining between the countries that do not comply with the rules and the EC, which undermines trust in the rules.«

8 Glej Hodrick-Prescot (1997).

9 Model praviloma vsebuje tri segmente. V prvem je modeliran output, vsebuje funkcijo ravnotežnega (potencialnega) produkta, funkcijo rasti potencialnega produkta in funkcijo produktne vrzeli. V drugem segmentu je modelirana nezaposlenost. Ta segment vsebuje funkcijo ravnotežne ravni nezaposlenosti, funkcijo dinamike rasti ravnotežne nezaposlenosti ter Okunov zakon, ki povezuje dinamiko produktne vrzeli in odstopanje nezaposlenosti od trendne-ravnotežne ravni. Zadnji segment vsebuje Filipsovo funkcijo, ki povezuje dinamiko produktne vrzeli in inflacijo. V vseh funkcijah modela je dinamika odvisne spremenljivke odvisna tudi od nespecificirane (idiosinkratske) motnje. Glej, na primer, Blagrove in drugi(2015). Tudi model, ki ga uporablja Evropska Komisija je v osnovi tako specificiran; glej, na primer, Havik in drugi(2014).

10 Že več kot 50 let star način modeliranja Markovskega procesa nemerljivih spremenljivk, ki je razvit za potrebe procesiranja signalov in krmiljenja tehničnih sistemov; glej Kalman(1960) oziroma splošnejšo (nelinearno) verzijo tega modela v Stratonovich(1959).

Nemerljive spremenljivke, ki se ocenjujejo s temi modeli, praviloma niso stacionarne, oziroma so le približno stacionarne, zato so ocene vrednosti konec razdobja (torej v najnovejšem razdobju) zelo nezanesljive. To velja toliko bolj, če je dogajanje gospodarstva v analiziranem obdobju podvrženo večjim enkratnim šokom. Šele, ko je podatkov »dovolj«, ko je torej razdobje, za katero nas zanimajo vrednosti nemerljivih spremenljivk, »dovolj daleč od robov vzorca, na primer, v sredi opazovanega vzorca, so ocene nemerljivih spremenljivk (potencialnega outputa, produktne vrzeli ali strukturnega deficita) dovolj natančne in zato primerne za analizo. Za akademske potrebe so torej te ocene, kar se točnosti in pravočasnosti tiče, lahko povsem primerne, saj se pri testiranju teorije ali pri analiziranju ustreznega dela gospodarskega mehanizma lahko omeji na razdobja pred več leti.

10

To pa seveda še zdaleč ne pomeni, da je ustrezna metodologija ocenjevanja avtomatično primerna tudi za vodenje ekonomske politike. Zanj so namreč odločilne predvsem vrednosti na koncu analiziranega razdobja – vrednosti za najnovejša razdobja – torej najbolj sveži podatki. Ko se, na primer, Evropska Komisija odloča o velikosti potrebnega fiskalnega napora (o zmanjšanju strukturnega deficita v, na primer, 2016 in 2017), uporablja najnovejšo oceno dinamike potencialnega produkta, kakor tudi najnovejšo oceno dinamike celotnega produkta. Prav pri najbolj svežih podatkih pa je kvaliteta ocen tako čisto statističnih kot modelskih postopkov zelo vprašljiva.

Napačnost ocen potencialnega produkta in nanjo vezanih ocen strukturnega deficita in produktne vrzeli je posledica treh pomanjkljivosti postopkov ocenjevanja. Prvič, revizij ocen produkta in drugih ustreznih spremenljivk gospodarstva, ki jih praviloma delajo uradni producenti podatkov¹¹ tudi več let po prvi objavi podatkov zaradi dostopnosti vse širše in natančnejše primarne evidence, ki ob prvih objavah še ni na razpolago, kasneje pa je¹². Dodatno napako prinese napovedovanje dejanskega produkta za analizirano leto (recimo za leto 2016 in 2017). Napovedana vrednost produkta je potrebna za računanje produktne vrzeli, kakor tudi za podaljševanje dostopnih podatkov za natančnejšo oceno potencialnega produkta. Tretji vir napake je sama metoda ocenjevanje potencialnega produkta za najnovejša razdobja torej za razdobja konec vzorca. Dejanske časovne vrste, ki se uporabljajo pri modeliranju so, kot rečeno, le približno stacionarne, zato so ocene za razdobja v sredini vzorca bistveno bolj točne od ocen za razdobja na kraju vzorca. To velja tako za čisto statistične postopke (linearne filtre) računanja potencialnega produkta kakor tudi za modelsko ocenjevanje potencialnega produkta. Nobena od naštetih napak ni trivialna, vendar sta napaki napovedovanja produkta za naslednje leto in še zlasti ocenjevanja potencialnega produkta daleč največji.

11 V Sloveniji SURS.

12 Februarja 2016, na primer, ko je objavljena prva ocena BDP za 2015, podatki o finančnih izkazih podjetij za 2015 še niso znani, SURS jih lahko uporabi pri svojih ocenah BDP šele v revizijah po juniju 2016.

Čeprav je zaradi potencialnih napak najnovejših ocen vprašljiva ekonomsko-politična uporabnost samega koncepta potencialnega produkta (in nanj vezanega strukturnega deficita oziroma produktne vrzeli), so omenjene slabosti ocen potencialnega produkta za najnovejša razdobja natančneje analizirane in dokumentirane šele po letu 2000¹³. V prvi odmevni analizi tega vprašanja, sta avtorja za ameriško gospodarstvo dokumentirala, da so že samo revizije (uradnih proizvajalcev podatkov) ocen BDP-ja enakega reda velikosti, kot so ocene velikosti proizvodne vrzeli. Še bolj presenetljiv je bil njun zaključek, da je nenatančnost najnovejših ocen potencialnega produkta (oziroma produktne vrzeli) precej bolj, kot od statističnih revizij končnih podatkov (na primer o rasti BDP-ja), odvisna od pomanjkljivosti metode ocenjevanja najnovejših trendnih (in torej tudi cikličnih) komponent produkta¹⁴. Pokazala sta, da so ustrezne pomanjkljivosti (napake) največje prav v obdobjih cikličnih obratov v gospodarski aktivnosti. Avtorja sta, kot rečeno, analizirala podatke za ameriško gospodarstvo, pri tem pa sta preverjala le čisto statistične metode izločanja trendne komponente.

Po letu 2002 je postopke ocenjevanja najnovejših vrednosti potencialnega produkta (in produktne vrzeli) slabo ovrednotilo še nekaj analiz.¹⁵ Nekatere so se ukvarjale tudi s kvaliteto ocen produktne vrzeli v evro območju.¹⁶ Praviloma pa so vse analizirale samo učinke čisto statističnih postopkov ocenjevanja trendnih (cikličnih) vrednosti ali pa samo ustrezne učinke revizij podatkov.

Druga zelo odmevna analiza ekonomsko-politične relevantnosti ocen produktne vrzeli za najnovejša razdobja je narejena leta 2010 za evro območje. Avtorja sta v tej analizi zelo podrobno pregledala posledice vseh virov možnih napak in vseh vrst modelov ocenjevanja trendne komponente¹⁷. Analiza obsega tudi primerjavo kvalitete ocen več ključnih institucij, ki se ukvarjajo z ocenjevanjem produktne vrzeli za evro območje (OECD, IMF in EC). V študiji je analizirana kvaliteta ocen v razdobju 1999-2006. Podrobno sta dokumentirani dve ključni dejstvi. Prvič, da je zelo(!) slaba kvaliteta ocen produktne vrzeli (za najnovejša razdobja) v evro območju posledica predvsem nestabilnosti ocen koeficientov modelov, torej nestacionarnosti ustreznih časovnih vrst.¹⁸ In drugič, da se nezanesljivost najnovejših ocen produktne vrzeli zelo počasi zmanjšuje z dostopnostjo novih podatkov. Šele po dobrih štirih letih, so ocene dovolj stabilne za ekonomsko-politično uporabo. To pa pomeni, da so indikatorji produktne vrzeli (potencialnega outputa in strukturnega deficita) neuporabni za

13 Koncept strukturnega deficita se je začel uporabljati pred več kot 70 leti, na Švedskem. Glej, na primer,

14 Glej, Orphanides in Norden (1999).

15 V analizi Watson(2007) je avtor pokazal, da najnovejše ocene obsegajo v najboljšem primeru le polovico variabilnosti končnih vrednosti in zaključil, da je njihova uporabnost pri vodenju ekonomske politike zelo vprašljiva.

16 Glej, na primer, Mitchell(2005).

17 Glej Marcellino in Musso(2010).

18 Še več, analiza je pokazala, da tudi ocenjevanje napak (natančneje, gostote porazdelitve) ocen produktne vrzeli v najnovejših razdobjih (kot je predlagal, na primer Mitchell(2005)) nič ne prispeva k njihovi večji ekonomskopolitični uporabnosti, saj so ustrezni intervali zaupanja tako široki, da je praktično nemogoče zavreči hipotezo, da je produktna vrzel (v poljubnem razdobju) enaka 0.

vodenje tekoče politike javnofinančnega trošenja, še posebno pri specifikaciji fiskalnega pravila, ki je po 2012 masovno implementiran v državah EU (tudi v Sloveniji). Velike napake pri ocenjevanju najbolj svežih vrednosti produktne vrzeli lahko, namreč, povzročijo (sistematično) napačne (prociklične) ekonomsko-politične poteze in zato sistematične ter velike narodnogospodarske škode.

12

Neprimernost vključevanja strukturnega deficita v fiskalno pravilo je še bolj nazorno (šokantno!) dokumentirana v eni od najnovejših analiz, ki je pokazala, da je povprečna enoletna revizija (torej napaka) ocene strukturnega deficita večja(!) od povprečnega strukturnega napora, ki ga zahteva Evropski finančni okvir¹⁹. Prav zaradi tega predlogi za reformiranje Evropskega fiskalnega pravila postavljajo v prvi plan dolg in ne več strukturni deficit. Žal tudi v tem primeru Slovenija ni zmogla ostati pri svojem in je implementirala uvoženo (slabše) pravilo.

V nadaljevanju je za Slovenijo natančneje ilustriran potencialni domet napačnih ekonomsko-političnih potez, kakor tudi velikost ustreznih škod, ki jih porajajo napačne ocene najnovejših vrednosti potencialnega produkta (produktne vrzeli oziroma strukturnega deficita). Ilustracija je narejena za dve razdobji, za leto 2007 in leto 2016.

3. Balon v 2007

Gospodarstvo se je po vstopu v EU hitro vzpenjalo (glej tabelo 1). V 2006 se je rast še dodatno pospešila, nezaposlenost pa je opazno padla. Krediti podjetjem in zunanji dolg so se povečevali po zelo visokih stopnjah (medletno po preko 23% oziroma 17% letno), medtem ko je pospeševanje gospodarske rasti, zaradi hitrega naraščanja investicij spremljalo tudi opazno povečanje deficita tekočih transakcij s tujino. Cene pa so, navkljub praktično nespremenjenemu tečaju, rasle po 3% letno.

Tabela 1.
Gospodarski dosežki Slovenije

	2004	2005	2006	2007	2009
BDP-rast	4.4	4	5.7	6.9	3.3
Nezaposlenost	6.3	7.1	5.5	4.7	4.3
Saldo tekočih transakcij	-2.6	-1.6	-2.5	-4.7	-6.1
Zunanji dolg -rast	9.8	33.9	17.6	44.4	12.6
Krediti – rast	17.4	22.6	23.8	34.6	20.7
Inflacija	3.3	2.4	3	5.7	1.8

Vir: Bilten Banke Slovenije; SURS; lastni izračuni

Opomba: Nezaposlenost v zadnjem četrtletju leta; inflacija december na december; saldo takočih transakcij v % BDP

¹⁹ Glej, na primer, Claeys in drugi (2016).

Jeseni 2006 je Evropska Komisija pripravila svoje redno jesensko poročilo, v katerem je za Slovenijo ocenila, da gospodarstvo v 2007, navkljub že v 2006 vidnemu pospeševanju aktivnosti še ne bo pregreto, kakor tudi, da bo ciklično prilagojen deficit še naprej ostal majhen-obvladljiv (glej tabelo 2 in 3). Da gospodarstvo le živahno raste, je bilo takrat tudi splošno prepričanje v strokovni javnosti v Sloveniji, ki je zato tudi praviloma podpirala veliko zmanjšanje davčne obremenitve (davka na na plačilno listo in dohodnine, skupno za okoli 2% BDP) brez krčenja trošenja države, ki je bilo predvideno za konec 2006. Reformo so seveda z aklamacijo pozdravljala tudi vsa interesna združenja gospodarstva. Ocena Evropske Komisije ni le meritorno potrdila mnenja domače strokovne javnosti, da se stvari v gospodarstvu normalno razvijajo in da v 2007 ni nobene nevarnosti pregrevanja gospodarstva ali poslabšanja javnofinančnega salda, temveč ni zahtevala niti varnostnih ukrepov za primer, če bi aktivnost in deficit vseeno ušla iz ekonomsko-političnih okvirov²⁰. Zadnje je bilo seveda centralno v sporočilu jesenskega poročila Evropske Komisije, saj je šlo za sporočilo varuha Evropskega fiskalnega okvirja.

Tabela 2.
Produktna vrzel 2007

	2006 jesen	2008 pomlad	2016
Stara EU	-0.5	0.3	2.9
Nova EU	0.4	1.9	5.8
Slovenija	0	1.4	6.8

Vir: AMECO; Statistical annex of European economy, autumn 2006, spring 2008; lastni izračuni
Opomba: Odstotki potencialnega produkta; Stara EU - mediana starih članic (do 2002); Nova EU - mediana novih članic

Tabela 3.
Ciklično prilagojen deficit 2007

	2006 jesen	2008 pomlad	2016
Stara EU	-0.2	-0.3	-1.6
Nova EU	-2.1	-1.9	-3.9
Slovenija	-1.6	-0.7	-3.3

Vir: AMECO; Statistical annex of European economy, autumn 2006, spring 2008; lastni izračuni
Opomba: Odstotki potencialnega produkta; Stara EU - mediana starih članic (do 2002); Nova EU - mediana novih članic

²⁰ Opozorila o potencialnih katastrofalnih posledicah zmanjševanja davkov na javnofinanci saldo in pregretost gospodarstva, ki jih sicer ni bilo niti za prste ene roke, so tako bila v najboljšem primeru ignorirana ali pa, kot »katastrofični scenariji«, deležna norčevanja. Opozorila o učinkih zmanjšanja davkov na javnofinančni strukturni saldo in pregretost gospodarstva glej, na primer, v Bole(2006) ali Sorsa(2007). Gospa Sorsa je bila takrat vodja misije IMF in je v slovenskem dnevnem časopisu opozorila, da je gospodarstvo že opazno pregreto in da bi bilo potrebno, če že, davke povečati in ne zmanjšati.

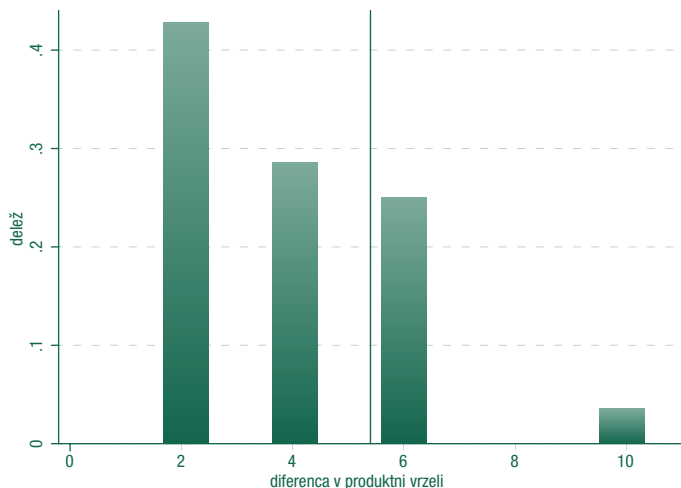
Po enem letu in pol je Evropska komisija v svojem rednem pomladanskem poročilu leta 2008 objavila njene popravljene ocene proizvodne vrzeli in ciklično prilagojenega deficita za 2007; ocene so prikazane v drugem stolpcu Tabel 2 in 3. Ko je pripravljala to poročilo, je Komisija že poznala vse gospodarske dosežke v 2007, ki so prikazani v tabeli 1 v stolpcu 2007. Navkljub temu, da je, kot kažejo vrednosti v Tabeli 1, rast gospodarstva v 2007 še dodatno močno pospešila in dosegla najvišjo, nezaposlenost pa padla na najnižjo vrednost po osamosvojitvi²¹, dalje, navkljub temu, da se je rast zunanjega dolga v enem letu več kot podvojila, da so se krediti podjetjem v enem letu povečali za eno tretjino in da sta se inflacija in deficit transakcij s tujino praktično podvojila, je Evropska Komisija leta 2008 ocenila, da je v 2007 morda prišlo do manjšega lokalnega pregrevanja (na posameznih segmentih gospodarstva), saj naj bi bila proizvodna vrzel le 1.4%, da pa je ciklično prilagojen deficit še boljši kot je predvidevala v jesenski oceni 2006 – strukturno naj bi bil javnofinančni saldo v 2007 praktično uravnotežen (le -0.7%).²²

Ko so minevala leta in so postali dostopni novi podatki, je Evropska Komisija seveda popravljala ocene produktne vrzeli in strukturnega deficita za nazaj, tudi za leto 2007. Kakšne so trenutno njene ocene, je ilustrirano v zadnjem stolpcu Tabel 2 in 3. Na dlani je, da trenutno Evropska Komisija ocenjuje, da je bilo slovensko gospodarstvo v 2007 ekstremno pregreto (produktna vrzel na bi bila kar 6.8) in da je bil strukturni deficit javnofinančnega sektorja že zelo velik (-3.3%), čeprav je bil tekoče merljiv javnofinančni saldo takrat celo v manjšem presežku.

21 K visoki zaposlenosti so tuji delavci v dveh letih prispevali preko 20000 (preko 2%) delovnih mest.

22 Zato ne čudi, da so še v 2008 nekateri domači elitni ekonomski strokovnjaki v javnih medijih trdili, da gre za povsem normalno (sicer zelo dinamično) rast razvijajočega gospodarstva, da ni nobenega problema z zadolženostjo podjetij, kakor tudi, da je (kot kažejo ocene Komisije) javnofinančni saldo strukturno uravnotežen, skratka, da gre le za katastrofične scenarije nekaterih, ki ne vedo za kaj v gospodarstvu gre.

Slika 1.
Sprememba ocene produktne vrzeli

Vir: AMECO; Statistical annex of European economy, autumn 2006; lastni izračuni

Opomba: Ocena produktne vrzeli za 2007; sprememba od 2006 do 2016; Slovenija je posebej označena

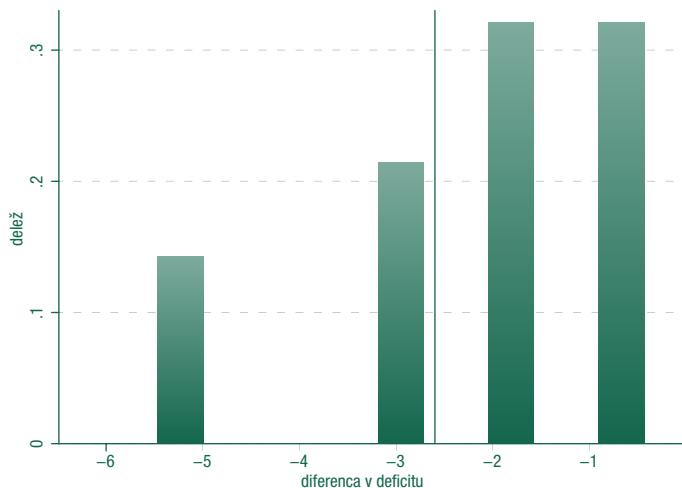
15

Dodajmo, da je, po trenutnih ocenah Komisije, bilo gospodarstvo Slovenije močno pregreto tudi že v 2006, torej v času, ko je Komisija pripravljala prvo omenjeno jesensko poročilo, Slovenija pa davčno reformo. Proizvodna vrzel naj bi že takrat bila 3.5% potencialnega produkta (glej AMECO). Slovenija je potemtakem z davčno reformo 2006 spodbudila že močno pregreto gospodarstvo in to z večjo davčno stimulacijo (preko 2%BDP), kot ZDA v 2007, ko je ameriška vlada spodbudila gospodarstvo, ki je bilo že v tehnični recesiji (davčna stimulacija Bushove vlade je bila 1.7% BDP). Gospodarski požar v 2007 v Sloveniji je potemtakem pričakovana posledica ekonomsko-političnega gašenja ognja z bencinom. Še sreča, da pri davčni reformi ni bil realiziran celoten v strateškem svetu zamišljen paket sprememb davčnega sistema, ta naj bi namreč vseboval tudi enotno davčno stopnjo, ki pa ni bila implementirana.

Tabeli 2 in 3 ter Sliki 1 in 2 tudi kažejo, da Komisija ocenjuje tekoče vrednosti produktne vrzeli in strukturnega deficita pri novih članicah EU bistveno slabše, kot pri starih. Tako je mediana napake ocene najnovejše vrednosti produktne vrzeli v 2007 pri starih članicah dosegla 3.4, pri novih članicah pa 6.2, medtem ko je bila napaka ocenjenega strukturnega deficita pri starih članicah 1.4 pri novih pa 1.7 odstotkov potencialnega produkta.

Vidimo tudi, da so napake pri Sloveniji za produktno vrzel opazno večje tudi od mediane novih članic EU, medtem ko je napaka ocene strukturnega deficita približno enaka. Sliki 1 in 2 tudi ilustrirata, da so napake ocen najnovejših vrednosti produktne vrzeli oziroma strukturnega deficita v Sloveniji približno v tretjem decilu največjih v EU.

Slika 2.
Sprememba ocene strukturnega deficita

Vir: AMECO; Statistical annex of European economy, autumn 2006; lastni izračuni

Opomba: Ocena strukturnega deficita za 2007; sprememba od 2006 do 2016; Slovenija je posebej označena

Tabela 4.
Struktura napake

	Napoved	Revizija	Metodologija
Stara EU	0.4	0.2	2.7
Nova EU	1.4	0.4	4.3
Slovenija	2.2	0.5	4.1

Vir: AMECO; Statistical annex of European economy, autumn 2006, spring 2008; lastni izračuni

Opomba: Struktura spremembe ocene produktne vrzeli; prispevek napake napovedi rasti BDP; prispevek revizij statističnih uradov; prispevek metodologije; prispevki so v odstotnih točkah potencialnega produkta

Kakšna je struktura generiranja napake ocene produktne vrzeli v najnovejšem razdobju dokumentira Tabela 4. V skladu z rezultati omenjenih objavljenih analiz, tudi vrednosti v Tabeli 4 kažejo, da daleč največji del napačno ocenjenih najnovejših vrednosti produktne vrzeli izvira iz metodologije ocenjevanja potencialnega outputa v najnovejšem razdobju. Ta je namreč k napačni oceni produktne vrzeli v 2007 prispevala pri starih članicah EU 80%, pri novih članicah EU 70% in v Sloveniji 60% napake.

4. Okrevanje 2016

Evropska Komisija je konec 2015, kot običajno, pripravila jesensko poročilo. Osnovno naravo tekočih gospodarskih dosežkov, s katerimi je bila soočena pri pripravi analize, lahko na kratko povzamemo na naslednji način (ustrezne vrednosti so prikazane v Tabeli 5).

Tabela 5.
Gospodarski dosežki Slovenije

	2012	2013	2014	2015
BDP - rast	-2.7	-1.1	3	2.9
Nezaposlenost	9.5	9.6	9.5	8.4
Saldo tekočih transakcij	2.6	5.6	7	7.3
Zunanji dolg - rast	2.9	-2.8	11	-3.2
Kredit - rast	-6.7	-10.6	-10.4	-10
Inflacija	3.1	0.9	-0.1	-0.6

17

Vir: Bilten Banke Slovenije; SURS; lastni izračuni

Opomba: Nezaposlenost v zadnjem četrtletju leta; inflacija december na december; saldo tekočih transakcij v % BDP

Gospodarstvo raste že dve leti. Poganja ga predvsem zelo solidna rast izvoza, bistvena sprememba (glede na leta pred 2013) v poganjanju aktivnosti je le zaustavljanje krčenja investicij in malo krepkejša rast trošenja prebivalstva. Nezadostno povpraševanje v storitvenih sektorjih je še vedno zelo visoko, tako kot že vsa leta po izbruhu krize, medtem ko je v predelovalni dejavnosti (nezadostnost) povpraševanja že povsem na normalni (predkrizni) ravni (glej Sliko 8 in pričakovanja podjetij v bazi AMECO). Nezaposlenost je še vedno na zelo visoki ravni, glede na leta pred krizo, saj je šele v 2015 padla pod 9 odstotkov. Navkljub opazni rasti gospodarstva se v Sloveniji cene še vedno znižujejo. V lanskem letu je imel v evro območju tako nizko rast cen kot Slovenija samo še Ciper (decembrska medletna rast cen je bila v Sloveniji in na Cipru -0.6%). Še naprej padajo tudi krediti gospodarstvu, ki so v zadnjih treh letih padli za preko 30% (ne upošteva prenos slabih terjatev na DUTB). Presežki plačilne bilance v Sloveniji so veliki in iz meseca v mesec naraščajo. V lanskem letu so presežki plačilne bilance ponovno presegli 7% BDP in tako daleč prehiteli presežke evro območja kakor tudi presežke nekaterih izrazitih izvoznikov (na primer Nemčijo). Takšen presežek je posledica vztrajnega naraščanja izvoza in zelo počasnega naraščanja ali stagniranja uvoza, saj se je domače trošenje začelo v 2014, kot rečeno, šele komaj opazno povečevati.

Čeprav praktično vsi navedeni dosežki kažejo, da slovensko gospodarstvo deluje daleč pod svojim potencialom, lahko na veliko presenečenje ugotovimo, da Evropska Komisija v jesenskem poročilu 2015 ocenjuje, da bo (je) gospodarstvo Slovenije v 2016 malo, tekom 2017 pa že opazno pregreto, saj naj bi bila produktna vrzel v obeh letih pozitivna (0.7% letos in 1.9% drugo leto).

Če primerjamo dejanske gospodarske dosežke v Tabelah 1 in 5 (torej pred 2007 oziroma pred 2016), se zdi takšna ocena skoraj neverjetna. Prav vsi indikatorji v Tabeli 5 oziroma 1 namreč kažejo na neprimerno(!) manjše izkoriščanje potencialov gospodarstva v najnovejšem obdobju: pol manjša rast aktivnosti, stagnacija aktivnosti storitvenih sektorjev in gradbeništva v primerjavi z eksplozivno rastjo, ogromni viški v tekočih transakcijah v primerjavi z velikim deficitom, padanje cen v primerjavi z opaznim naraščanjem cen, hitro padanje kreditov v primerjavi z divjanjem kreditov in stagnacija zunanjega dolga v primerjavi z zelo hitrim povečevanjem zunanjega dolga! Navkljub temu Evropska Komisija za letoš za Slovenijo ugotavlja pregrevanje, za 2007 (glej tabelo 2) pa ga ni!

18

Slika 3.
Diferenca rasti bruto plač in nezaposlenost

Vir: SURS; lastni izračuni

Opomba: Drseča sredina diferenc stopnje rasti povprečnih bruto plač; okno štirih četrtletij; desezonirane (metoda Tramo-seats) povprečne bruto plače; četrtletna opazovanja; 2000q1=33; črno so opazovanja po 2008q4; s povečano zeleno pa so opazovanja pri katerih je na začetku okna drsečih sredin bila negativna medletna rast plač

Zatečena raven nezaposlenosti, ki jo kaže Tabela 5, ni le za skoraj 60% višja, kot nezaposlenost v 2006 (glej Tabelo 1) ampak je tudi bistveno višja od običajnega indikatorja ravnotežne »neinflacijske« nezaposlenosti (NARWU), namreč nezaposlenosti, ki ne pospešuje rasti stroškov dela²³. To je ilustrirano na Sliki 3, kjer je prikazan razsevni diagram nezaposlenosti in difference rasti stroškov dela. Prikazani so podatki za Slovenijo po četrtletjih od 2000/I dalje. Če nezaposlenost presega NAWRU bi morala rast stroškov dela pospeševati, njena prva diferenca bi torej morala biti pozitivna. Na sliki vidimo, da pri

²³ Zaradi opaznega vpliva padanja cen energentov na inflacijo je sicer uporabljan indikator (NAIRU, torej nezaposlenost, ki ne pospešuje inflacijo) manj primeren.

stopnji nezaposlenosti nad 6.5 ni niti enega opazovanja, kjer bi bila diferenca rasti stroškov dela pozitivna, razen v treh primerih, ko se je zaradi enkratnih-slučajnih sprememb stopnja rasti stroškov najprej zmanjšala pod nič (!) in se je, zaradi vračanja na prejšnjo-trendno dinamiko, zato v naslednjem četrtletju ustrezno povečala. Test prehoda je značilen šele pri stopnji nezaposlenosti 5!

Res je, da lahko, glede na zaključke omenjenih tujih analiz in tudi ilustracije v prejšnji točki, pričakujemo, da bo po dobrih 4 letih ocena Komisije za produktno vrzel v Sloveniji v letu 2016 precej drugačna, kot zdaj, vendar je težava v tem, da na osnovi sedanje ocene produktne vrzeli (potencialnega produkta) Evropska Komisija, v skladu z Evropskim fiskalnim okvirjem in z našo lastno zavezo, ki smo jo sprejeli s fiskalnim pravilom, določa tudi velikost krčenja strukturnega deficita v letošnjem oziroma naslednjem letu! Javnofinančno trošenje bi se, torej, moralo še hitreje krčiti, ker naj bi, kot trdi Komisija, dejanski produkt rasel hitreje od potencialnega.

19

Velja opozoriti še na dve nenavadni značilnosti ocen potencialnega produkta (produktne vrzeli), ki dodatno neposredno dokumentirata zagatni položaj, v katerem je Slovenija zaradi ocen potencialnega produkta Evropske Komisije.

Slika 4.

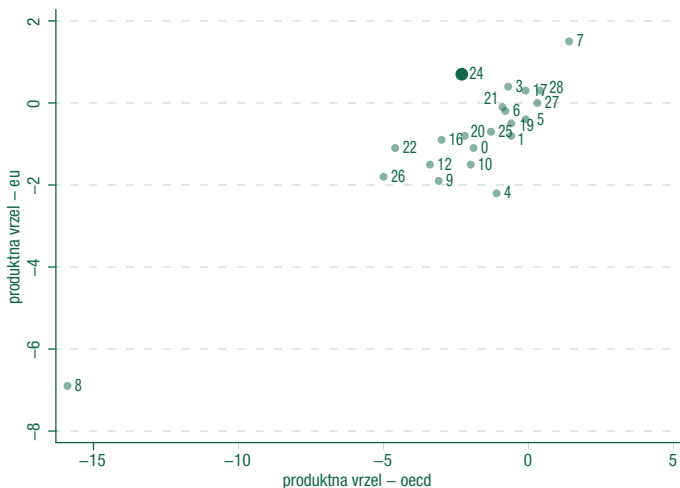
Diferenca medletne stopnje rasti stroškov dela in difference produktne vrzeli

Vir: Eurostat; AMECO; lastni izračuni

Opomba: Diferenca (medletne) rasti enotnih stroškov dela; diferenca produktne vrzeli; države EU; leto 2015; SLO je posebej označena (številka 24)

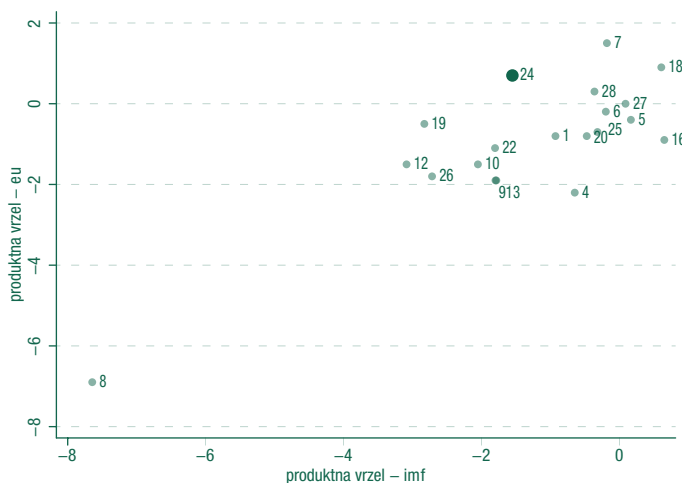
Slika 5.
Produktna vrzel po metodologiji OECD in Evropske Komisije; leto 2016

Vir: OECD; AMECO; lastni izračuni
Opomba: Države EU; leto 2015; SLO je posebej označena (številka 24)

Prva se nanaša na porazdelitev relativnih velikosti ocen potencialnega produkta oziroma produktne vrzeli držav EU. Na sliki 4 je prikazan razsevni diagram spremembe produktne vrzeli Komisije in spremembe medletne rasti stroškov dela za države EU za leto 2015, torej za zadnje leto za katero so dostopni vsi podatki. Slovenija je posebej označena. Ker model produktne vrzeli vsebuje tudi Philipsovo krivuljo, bi bilo pričakovati, da povečanje produktne vrzeli povečuje ali vsaj ne zmanjšuje rasti stroškov dela. Kot vidimo, to za ocene produktne vrzeli Komisije ne velja. Še več, Slovenija, ki je imela v 2015 (po oceni Komisije) bistveno večje povečanje produktne vrzeli od večine držav EU, je imela istočasno največje(!) zmanjšanje rasti stroškov dela!

Slika 6.
Produktna vrzel po metodologiji IMF in Evropske Komisije; 2016

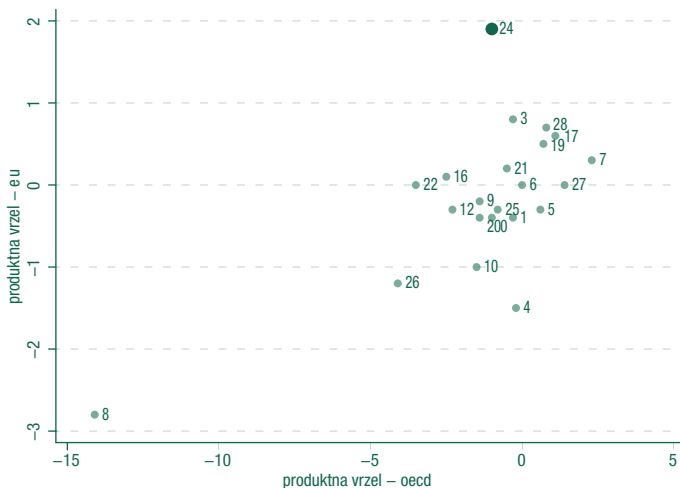
Vir: IMF; AMECO; lastni izračuni
Opomba: Države EU; leto 2015; SLO je posebej označena (številka 24)

21

Druga nenavadna značilnost ocen produktne vrzeli Evropske Komisije pa je opazno odstopanje njenih ocen od ocen ostalih mednarodnih institucij (OECD in IMF), ki prav tako ocenjujejo produktno vrzel in strukturni deficit. Na sliki 5 in 6 je prikazana primerjava ocen produktne vrzeli Evropske Komisije z ocenami OECD in IMF za 2016, na sliki 7 pa primerjava ocene Evropske Komisije in OECD-ja za leto 2017.

Ocena produktne vrzeli za Slovenijo v 2016 je tako pri IMF kot pri OECD absolutno opazno velika in negativna, pri Komisiji pa pozitivna. Še več, odstopanje ocene produktne vrzeli Evropske Komisije od ocen OECD-ja in IMF-a pri Sloveniji močno štrli glede na države EU; z njo se lahko primerja le Irska, s številko 7. Res ogromna pa je razlika na Sliki 7 (čeprav se z razliko Grčije, s številko 8, tudi Slovenija ne more kosati), ki kaže primerjavo ocen produktne vrzeli OECD-ja in Komisije za leto 2017 (IMF nima ocen za 2017). OECD namreč ocenjuje, da bo produktna vrzel Slovenije v 2017 še naprej negativna in približno na mediani držav EU. Medtem ko Evropska Komisija ocenjuje, da bo produktna vrzel v Sloveniji leta 2017 največja v EU (in seveda pozitivna), da bo torej slovensko gospodarstvo najbolj pregreto v EU!

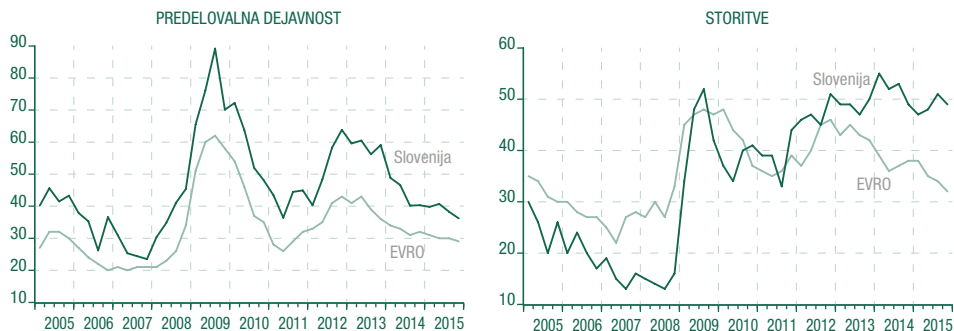
Slika 7.
Produktna vrzel po metodologiji OECD in Evropske Komisije; 2017

Vir: AMECO; OECD; lastni izračuni; Opomba: Države EU; leto 2015; SLO je posebej označena (številka 24); številka 8 je Grčija

Evropska Komisija ocenjuje tako veliko odstopanje produktne vrzeli slovenskega gospodarstva od ostalih držav EU ne glede na to, da je v Sloveniji povpraševanje celotnega segmenta storitvenih sektorjev še vedno na ravni krizne stagnacije. Kot namreč kaže slika 8, se je povpraševanje v predelovalni dejavnosti do začetka 2016 v Sloveniji popravilo približno tako močno kot v EU, povpraševanje v storitvenih sektorjih in gradbeništvu pa v primerjavi s povprečjem evro območja še vedno zaostaja daleč za normalnim!

Slika 8.
Omejitve v povpraševanju

Vir: EC; lastni izračuni
Opomba: Odstotek podjetij, ki jih nezadostno povpraševanje močno ovira pri poslovanju

5. Sklep

Tudi evidenca predstavljena v tem prispevku potrjuje osnovne zaključke tujih analiz, da je namreč potrebno Evropski fiskalni okvir poenostaviti in indikatorje potencialnega produkta nadomestiti z merljivimi indikatorji (centralno mesto bi moral imeti dolg).

Glede na breme astronomskih narodnogospodarskih stroškov, ki so nastali tudi zaradi popolnoma napačne ekonomsko-politične diagnoze stanja gospodarstva leta 2006 ter 2007 (in zato, med drugim, katastrofalnega ekonomsko-političnega izbora timinga lansiranja in dizajna davčne reforme), je potrebno opozoriti, da je tudi v 2016 potrebno upoštevati potencialne stroške (izgubljenega produkta, socialne represije), ki bi lahko nastali zaradi odločitev nosilcev ekonomske politike, če bi, v skladu z Evropskim fiskalnim okvirom in lastnimi zavezami, slepo sledila trenutnim ocenam potencialnega produkta (produktne vrzeli oziroma strukturnega deficita) Evropske Komisije za leto 2016 in 2017.

Omenjena literatura

Blagrove P., R.G arcia-Saltos, D. Laxton in F. Zhang, 2015, »A simple multivariate filter for estimating potential output«, IMF working paper.

Bole V., 2006, »Fiskalna politika po vključitvi v evroobmočje – novi cilji in fiskalna vzdržnost«, Bančni vestnik, november.

Claeys G., Z. Darvas in A. Leandro, 2016, »A proposal to revive the European fiscal framework«, Bruegel policy contribution, March.

Havik K., K.Morrow, F.Orlandi, C.Planas, R.Raciborski, W.Roger, A.Rossi, A. Thum-Thyssen, V.Vandermeulen, 2014, »The production function methodology for calculating potential growth rates and output gaps«, European Economy, Economic Papers.

Hodrick R. in E.C. Prescott, 1997, "Post-War U.S. Business Cycles: An Empirical Investigation," *Journal of Money, Credit and Banking*, Vol. 29, pp. 1.16

Kalman, R., 1960, "A New Approach to Linear Filtering and Prediction Problems", *Journal of Basic Engineering*, 82.

Marcellino M. in A. Musso, 2009, »The reliability of real time estimates of the euro area output gap«, EUI working papers.

Mitchell J., 2005, »Should we be surprised by the unreliability of real time output gap estimates? Density estimates for the euro area«, National institute of economic and social research.

Orphanides, A., in S. van Norden, 1999, "The Reliability of Output-Gap Estimates in Real Time," Board of Governors of the Federal Reserve System, Finance and Economics Discussion Series; objavljeno 2002 v *The Review of Economics and Statistics* 84, 4, 569–83.

Sorsa P., 2007, komentar v Dnevniku.

Stratonovich R., 1959, » On the theory of optimal non-linear filtering of random functions«, *Theory of Probability and its Applications*, 4, 223–225.

Watson M., 2007. "How Accurate Are Real-Time Estimates of Output Trends and Gaps?" *Federal Reserve Bank of Richmond Economic Quarterly*, 93, 143–161.

LE KJE EVROPSKA KOMISIJA VIDI PREGREVANJE GOSPODARSTVA?

Velimir Bole, Jože Mencinger, Franjo Štiblar, Robert Volčjak

24

Stanje v gospodarstvu je solidno, a gospodarstvo se gotovo ne pregreva. Trošenje prebivalstva in izvozno trošenje se krepijo; skupno domače trošenje pa je januarja oslabelo. Izvozno trošenje je januarja tudi oslabelo, vendar se je februarja še toliko močneje okrepilo. Za vzdržno rast skupnega trošenja je še zlasti pomembna dinamika trošenja trajnih dobrin, ki je po začetku okrevanja relativno dohitevalo ustrezno trošenje v EU, od konca 2014 se je dinamika ustalila, delež trajnih dobrin pa je ostal malo pod ustreznim deležem v EU.

Ker gospodarstvo zadnji dve leti in pol poganja le izvozno povpraševanje, dodana vrednost najhitreje raste v predelovalni dejavnosti. Hiter izvoz storitev poganjajo turizem in transport, zato je v obeh sektorjih dinamika dodane vrednosti precej večja kot v evro območju. Pospešitev gradbenih del v 2014 je pognala tudi dodano vrednost v gradbeništvu, ki pa zdaj slabi. Po začetku sanacije bank še bolj zaostaja dodana vrednost v finančnem sektorju.

Pričakovanja ne kažejo večjih sprememb v povpraševanju. Izvozno povpraševanje in domače povpraševanje po blagu sta malo nad dolgoletnim povprečjem in stagnirata. Trošenje gospodinjstev blaga se bo živahneje krepilo tudi v nekaj naslednjih mesecih, v gradbeništvu pričakovanja stagnirajo, podobno je tudi pri storitvah.

Po padcu v januarju je bila tekoča dinamika izvoza in uvoza v februarju pozitivna, izvoz, ki je presegel 2 milijardi evrov, je rastel hitreje kot uvoz. Pogoji menjave so bili za Slovenijo in za EU ugodni. Delež Slovenije v trgovinskem presežku močno presega njen delež v BDP evrskih držav.

Gospodarska klima se je v marcu komaj zaznavno otoplila. Na zvišanje glede na mesec prej sta najbolj vplivali zvišanji zaupanja v storitvenih dejavnostih in zaupanja potrošnikov. Zaupanje v predelovalnih dejavnostih je bilo marca šibkejše kot februarja ali marca lani, a močnejše od dolgoletnega povprečja, pričakovanja za naslednje tri mesece so se izboljšala. Klima v storitvenih dejavnostih se je popravila, marja je boljša kot pred mesecem, letom in nad dolgoletnim povprečjem. Zaupanje v gradbeništvu se je precej skrhalo; vrednost kazalnika zaupanja je zaostala za vrednostjo pred mesecem, letom in dolgoletnim povprečjem, tudi pričakovanja so oslabela. Nekoliko je upadlo tudi zaupanje v trgovini, a ostaja višje kot pred letom.

V gradbeništvu so se naročila glede na mesec poprej znižala, pričakovanja v trgovini na drobno in v predelovalnih dejavnostih pa so se izboljšala. Splošni poslovni optimizem se je zvišal. Gospodarska klima v EU28 se je marca v primerjavi z enakim obdobjem 2015 večinoma poslabšala.

Industrijska produkcija, posebno produkcija v predelovanih dejavnostih se je februarja v medletni primerjavi krepko povečala in se tudi trendno zviševala. Pri tem se je dejavnost rudarstva v letu dni nekoliko znižala, vendar se je trendno zviševala. Industrijska produkcija v EU28 in v evro območju je februarja glede na januar upadla, najbolj na Irskem in v Grčiji.

Vrednost gradbenih del je bila februarja letos manjša kot v januarju in v februarju 2015, manjše je bilo tudi število opravljenih gradbenih ur. Število turističnih prenočitev se je precej povečalo; januarja jih je bilo za slabo desetino več kot januarja 2015; skupno število prenočitev se je tudi trendno zviševalo. Tuji turisti so spet premagali domače. V mestnem javnem prevozu je bilo prepeljanih malo manj potnikov, v zračnem pa mnogo več kot februarja lani. V koprskem pristanišču je bilo pretovorjenih več kot dva milijona ton blaga, mnogo več kot v februarju lani ter več kot v januarju.

Stanje na trgu dela se je ustalilo. Število aktivnih prebivalcev se je v februarju glede na januar malo povečalo, glede na februar 2015 pa zmanjšalo. Število delovno aktivnih pa se je povečalo tako v primerjavi z mesecem prej a tudi z letom prej; število zaposlenih pri pravnih osebah se je povečalo pri fizičnih pa zmanjšalo. Konec marca je bilo prek 110 tisoč registriranih iskalcev zaposlitve, manj kot mesec prej ali marca lani; med novo prijavljenimi še naprej prevladujejo tisti, ki jim je preteklo delo za določen čas, med odhajajočimi pa tisti, ki se ponovno zaposlijo. Stopnja brezposelnosti na območju evra se je znižala, prav tako tudi v EU28; najnižja ostaja v Nemčiji in na Češkem, najvišja v Španiji in Grčiji.

Aprila so cene porasle, a zaostale za cenami aprila 2015. Bolj dolgoročno se blago še naprej ceni, storitve pa dražijo, spremembe pa so majhne. Harmoniziran indeks cen je bil aprila nižji kot pred letom, tudi v evro območju se je zmanjšal. Osnovna inflacija je bila v evro območju tudi aprila pozitivna, vendar najnižja v zadnjih petih mesecih. Kaže, da ECB izgublja bitko z inflacijo. Tudi proizvajalčeve cene popuščajo, tempo diktirajo cene energentov. Cenovna pričakovanja tudi za naprej kažejo ohlapnost. V zadnjem mesecu so se cene surovin povečale, najbolj so porasle cene surovin hrane, a tudi nafta se je končno malo podražila.

Medletna rast plač se je okrepila. Februarja so plače porasle, bolj dolgoročno povečanje je največje v več kot dveh letih. Bolj dolgoročno se najbolj krepijo plače v predelovalni dejavnosti. V širši državi so se plače februarja zmanjšale v vseh dejavnostih, vendar so navkljub temu v vseh dejavnostih višje kot pred letom. S hitrejšo rastjo gospodarske aktivnosti so se pospešili tudi enotni stroški dela v gospodarstvu; do sredine lanskega leta so naraščali hitreje kot v evro območju, nato pa so se močno zmanjšali, tako da so na

začetku letošnjega leta približno tam kot v evro območju. V javnem sektorju enotni stroški dela še naprej vse bolj zaostajajo za enotnimi stroški dela v evro območju.

Javnofinančni prihodki so bili marca sicer malo nižji kot februarja, vendar sta se oba indikatorja bolj dolgoročne rasti opazno okrepila. Glavnino okrepitve je prineslo povečanje neposrednih davkov in ostalih prihodkov. Največ pa so se v letu dni povečali prihodki za zdravstveno zavarovanje in davki od dobička pravnih oseb. Tudi v prvih treh mesecih skupno je bilo medletno povečanje neposrednih davkov in prispevkov veliko. Donos domačih davkov na blago in storitve se je zmanjšal še v marcu. V prvem četrtletju so bili prihodki domačih davkov na blago in storitve malo manjši od lanskih. Celotno zmanjšanje je posledica bistveno šibkejših trošarin. Polovico izpada trošarin je v prvem četrtletju nadomestil davek na dodano vrednost.

26

Marec je že trinajsti mesec nenehnega zmanjševanja skupnih kreditov gospodarstvu in prebivalstvu. Pri tem so krediti gospodinjstvom porasli za malo več kot so februarja padli, vendar so navkljub temu dosegli le enako vrednost kot v lanskem marcu, krediti podjetjem pa so marca opazno pospešili padanje.

Krediti podjetjem tudi zelo hitro zaostajajo za krediti v evro območju, kjer krediti stagnirajo, v Sloveniji pa že tretje leto padajo po letni stopnji okoli -10%. Za dinamiko kreditov v evro območju zaostajajo tudi krediti gospodinjstvom. Takšna dinamika kreditov je precej nenavadna glede na trditve Evropske Komisije, da je gospodarstvo Slovenije med najbolj pregretimi v EU.

Skupni depoziti podjetij in gospodinjstev še naprej pospešujejo. Pospešujejo depoziti podjetij in gospodinjstev, vendar prvi bistveno bolj. Takšna ekstremno hitra rast depozitov glede na padanje kreditov je, glede na trditve Evropske Komisije, drugo omembe vredno nenavadno dogajanje na finančnem področju v Sloveniji. Posojilne obrestne mere so se zopet malo premaknile navzgor. Pri depozitnih obrestnih merah februarja ni bilo sprememb.

V februarju 2016 je bil presežek tekočega dela plačilne bilance večji kot lani predvsem zaradi večjega blagovnega presežka, storitveni presežek je stagniral, primanjkljaja na računu primarnih in sekundarnih dohodkov pa sta bila manjša kot lani. V prvih dveh mesecih je slika podobna, za presežek je najbolj zaslužna blagovna menjava. Finančni račun kaže povečanje obveznosti, ki jih sestavljajo padec obveznosti iz neposrednih naložb, porast obveznosti naložb v vrednostne papirje in zmanjšanje obveznosti ostalih naložb.

WHERE DOES THE EUROPEAN COMMISSION SEE THE OVERHEATING OF THE ECONOMY?

Velimir Bole, Jože Mencinger, Franjo Štiblar, Robert Volčjak

27

State of the economy is solid, but it is certainly not overheated. Household spending and export spending strengthened; but total domestic consumption was weak in January. Export spending in January weakened as well, but strongly reinforced in February. The dynamics of consumption of durable goods is particularly important for sustained growth. In the beginning of recovery it was catching up with adequate spending in the EU. Since the end of 2014, the dynamics has stabilized, the share of durable goods has remained slightly below the corresponding level in the EU.

Because the economy was in the last two and a half years driven by export demand, the added value in manufacturing was the fastest growing. Fast services exports have been driven by tourism and transport, the dynamics of added value in these sectors is therefore much higher than in the euro area. Speeding up of the construction works in 2014 drove the value added in the construction industry, it is now going down. The value added in the financial sector lags even more since the beginning of the banks rehabilitation.

The expectations do not indicate any significant changes in demand. Export demand and domestic demand for goods is slightly above the long-term average and stagnant. Household consumption of goods shall be most likely more vigorous. Expectations in the construction sector stagnate, similarly also in services.

After the fall in January, the dynamics of imports and exports in February is positive, exports exceeding € 2 billions, are growing faster than imports. The terms of trade for Slovenia and the EU are favorable. Slovenia's share in the trade surplus significantly exceeds its share in the GDP of the euro countries.

Economic sentiments in March barely warmed. Their increases in relation to the previous month were most affected by increases in confidence in the services sector and confidence of consumers. Confidence in the manufacturing sector was weaker in March than in February and in March last year, but stronger than the long-term average. Expectations for the next three months have improved. Climate in the services sector was better than in a month and in a year ago and also of the long-term average. Confidence in the construction sector is

weaker; it has fallen behind the levels of the previous month, a year ago and the long-term average; the expectations have weakened. The confidence in the trade sector decreased slightly but remained higher than a year ago.

Economic sentiments in the EU28 in March compared with the same period in 2015 deteriorated. The value of construction contracts decreased with respect to the previous month, expectations in the retail trade and manufacturing improved. General optimism has increased.

28

Industrial production, especially in manufacturing increased in February and is much larger than a year ago; the trend is increasing as well. The mining activity in the year declined slightly, but the trend is increasing. Industrial production in the EU28 and in the euro zone in February compared to January fell, the most in Ireland and Greece.

The value of construction works in February was lower than in January and in February 2015, the number of construction working hours decreased as well. The number of overnight stays increased substantially; in January it was a tenth higher than in January 2015. The impulse trend indicates that the total number of overnight stays in the first month was rising. Foreign tourists again defeated domestic tourists. Urban public bus transport carried slightly more passengers, while there were many more passengers in the air flights. The Port of Koper handled over two million tons of goods, much more than in February last year and also more than in January.

The labor market situation stabilized. The number of employees increased in comparison with the previous month and also with last year; the number of employees in companies increased while the number of those employed by individuals decreased. At the end of March, there were over 110 thousand registered job seekers which is less than in the previous month or in March last year. Among the newly registered job seekers continue to dominate those who had previous job for a fixed period, between the departing, those who are re-employed. The unemployment rate in the euro zone and in the EU28 dropped, the lowest being in Germany and Czech Republic, the highest in Spain and Greece.

In April, prices rose but lagged behind the prices in April 2015. In a longer term, prices of goods continue to grow while prices of services continue to lag; the changes are small. The harmonized index of consumer prices in April was lower than a year ago; the index fell also in the euro area. Core inflation in the euro area was positive in April, but the lowest in the last five months. It seems that the ECB is gradually losing the battle with inflation. Also, producer prices are weakening; the pace is dictated by the energy prices. Price expectations continue to show a slack. In the last month, prices of raw materials increased, the strongest growth was in the prices of food commodities. Oil was finally a little more expensive.

Annual wage growth was stronger. In February, the average wage increased, more long-term increase is the largest in more than two years. Wages in manufacturing increased the most. The salaries in the general government were lower in February in all activities, but higher than a year ago. Rapid growth of economic activity facilitated an increase of unit labor costs; until the middle of last year they grew faster than in the euro area, then, they were greatly reduced, so that at the beginning of this year they were approximately as high as in the euro area. In administration, unit labor costs continue to increasingly lag behind the unit labor costs in the euro area.

General government revenues were slightly lower in March than in February, but the indicator of long-term growth strengthened markedly. The bulk of reinforcements was brought by an increase in direct taxes and social contributions. In a year, revenues for health insurance and taxes on corporate profits increased most. The yields of domestic taxes on goods and services declined further in March and in the first quarter these revenues were slightly lower than last year. The overall decrease is the result of significantly weaker excise duties which were partly compensated by value added tax.

29

March is the thirteenth month of continuous reduction of total credits. The loans to households increased slightly more than they fell in February but only achieved the same value as in March last year. The loans to companies accelerated the decline. Corporate loans also lag fast behind the loans in the euro area, where loans are stagnating, while in Slovenia they are declining at annual rate of around 10 percent for the third consecutive year. Such dynamics of loans is quite unusual in relation to the argument of the European Commission, according to which Slovenian economy is among the most overheated in the EU. Total deposits of companies and households continue to accelerate, those of companies faster. Such extremely rapid growth of deposits in relation to the decline in loans is also in odd with the arguments of the European Commission on the noteworthy unusual developments in the financial sector in Slovenia. Lending rates have again moved upwards, deposit interest rates in February did not change.

In February 2016, the surplus in the current balance of payments was higher than last year mainly due to higher trade surplus; the surplus in services remained unchanged, the deficits in primary and secondary income were lower than last year. In the first two months, the picture is similar. The financial account shows an increase in liabilities, which consists of the drop in liabilities from direct investments, the rise in liabilities of portfolio investment and the decrease in liabilities of other investments.

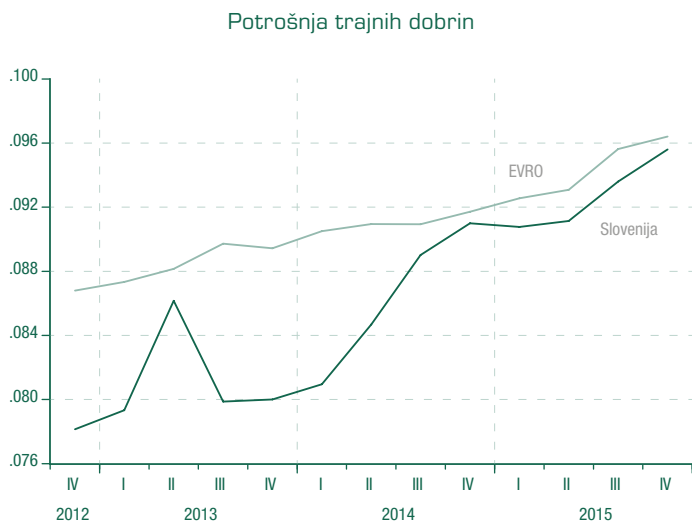
POVPRAŠEVANJE IN PRIČAKOVANJA

1. Trošenje prebivalstva in izvozno trošenje se krepijo

Skupno domače trošenje je januarja precej oslabelo, ne le sezonsko temveč tudi trendno. Najbolj je oslabelo investiranje, saj se je medletno zmanjšalo celo za 20%. Intenzivnost krčenja kaže tudi zelo negativna stopnja impulznega trenda. Na pol se je januarja zmanjšalo tudi sicer zelo volatilno tekoče trošenje države za blago in storitve. Le največja komponenta domačega trošenja - trošenje prebivalstva - se je januarja trendno okrepila, saj je rastla po skoraj 4% na leto.

30

Izvozno trošenje je januarja sicer tudi oslabelo, vendar se je februarja še toliko močnejše okrepilo (za izvozno trošenje so podatki dostopni tudi za februar), tako da je kar za 9.7% preseglo decembrsko raven, medletna dinamika (rast impulznega trenda) pa je presegla 10%.

Vir: Eurostat; lastni izračuni
Opomba: Delež trajnih dobrin v potrošnji gospodinjstev

V prejšnji številki Gospodarskih Gibanj (številka 485) smo pokazali, da trošenje gospodinjstev po dinamiki malo prehiteva trošenje gospodinjstev v EU. Za vzdržno rast skupnega trošenje pa je še zlasti pomembna dinamika trošenja trajnih dobrin. Priložena slika kaže, da je po začetku okrevanja (2012/4) trošenje trajnih dobrin v Sloveniji relativno dohitevalo ustrezno trošenje v EU. Od konca 2014 pa se je relativna dinamika trošenja trajnih dobrin ustalila, delež trajnih dobrin je ostal malo pod ustreznim deležem v EU.

Nekatere značilnosti gospodarjenja v zadnjih dveh in pol letih se neposredno kažejo v sektorski strukturi dinamike dodane vrednosti. Ker gospodarstvo v zadnji dve letih in pol poganja daleč najbolj intenzivno le izvozno povpraševanje, najhitreje raste dodana vrednost v predelovalni dejavnosti, saj so tam ključni izvozniki blaga. Zato tudi dodana vrednost teh sektorjev narašča bistveno hitreje kot v evro območju. Kot kaže slika, je v zadnjih treh letih dodana vrednost v tem sektorju v Sloveniji prehitela ustrezno dodano vrednost v evro območju kumulativno kar za 10% (letno za torej preko 3%). Hiter izvoz storitev poganjajo predvsem gostinstvo in transport, zato je tudi v teh sektorjih po pričakovanjih dinamika dodane vrednosti precej večja kot v evro območju; v zadnjih treh letih je dodana vrednost v teh sektorjih slovenskega gospodarstva prehitela evro območje za kumulativno okoli 7%, torej nekaj več kot 2% letno.

31

Dodana vrednost po sektorjih

Vir: Eurostat; lastni izračuni

Opomba: Dodana vrednost po sektorjih; deflacirane in desezonirane vrednosti; normalizirano na 2012/4

Pospešitev gradbenih del v 2014 je pognala seveda tudi dodano vrednost v gradbeništvu relativno glede na evro območje. Neaktivnost bančnega sektorja ilustrira tudi dinamiki njegove dodane vrednosti, saj po začetku sanacije zaostaja (nekaj več kot evro območje) za ravniyo dodane vrednosti konec 2012.

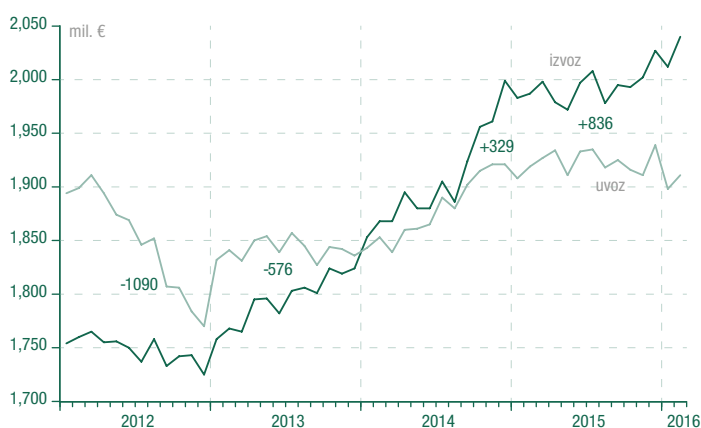
Pričakovanja ne kažejo večjih sprememb v povpraševanju. Izvozno povpraševanje in domače povpraševanje po blagu je malo nad dolgoletnim povprečjem in stagnira. Trošenje gospodinjev blaga se bo, tako kažejo pričakovanja, živahneje krepilo tudi v nekaj naslednjih mesecih, saj saldo trgovin, ki ocenjuje povečanje nad tistimi, ki pričakujejo zmanjšanje nakupov, presega dolgoletno povprečje kar za 15%. V gradbeništvu pričakovanja stagnirajo malenkost nad dolgoletnim povprečjem, podobno je tudi pri povpraševanju po storitvah, čeprav so ta pričakovanja najmanj stabilna.

2. Pospešitev blagovnih tokov v februarju

V letošnjem februarju je bil skupni izvoz 2029 milijonov € (7.9% več kot februarja lani), skupni uvoz 1909 milijonov € (1.6% več kot lani), kar da bilančni presežek 120 milijonov € oziroma 106.3% pokritje uvoza z izvozom. Odprema blaga v EU je znašala 1591 milijonov €, prejem blaga iz EU 1540 milijonov €, kar pomeni 51 presežek milijonov € ali 103.3% pokritje prejema z odpremo blaga. V menjavi izven EU je bil izvoz 438 milijonov €, uvoz 369 milijonov €, kar da presežek 69 milijonov € in 118.7% pokritje uvoza za izvozom.

V prvih dveh mesecih 2016 je bil skupni izvoz 3858 milijonov €, skupni uvoz 3594 milijonov €, kar pomeni 265 milijonov € presežka oziroma 107.4% pokritje uvoza z izvozom. Odprema blaga v EU je pri tem znašala 3038 milijonov €, prejem blaga iz EU 2882 milijonov €, kar da presežek 156 milijonov € ali 105.4% pokritje prejema z odpremo blaga. V menjavi z nečlanici EU je bil izvoz 820 milijonov €, uvoz 712 milijonov €, kar da presežek 108 milijonov € oziroma 115.2% pokritje uvoza z izvozom.

Trgovinska menjava

Vir: SURS, desezonirane vrednosti; številke med črtama so letne ravni

Po padcu v januarju je bila tekoča dinamika izvoza in uvoza v februarju pozitivna, pri čemer izvoz raste hitreje kot uvoz. Pogoji menjave so bili v februarju za Slovenijo 5.4%, za celotno EU pa 7.8% ugodnejši kot pred letom.

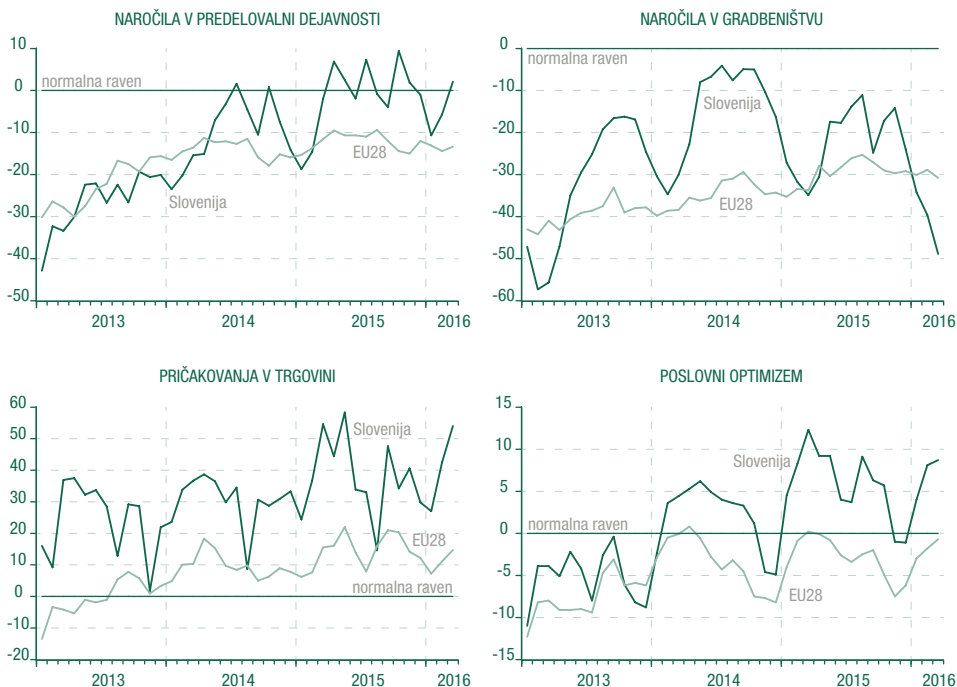
Trgovinski presežek 19 članic evrskega območja je znašal v prvih dveh mesecih 27 milijard €, slovenski delež v njem pa približno 1%, bistveno več od deleža Slovenije v BDP. Z rastjo izvoza v začetku 2016 je Slovenija četrta, z rastjo uvoza dvanajsta med članicami EU28. Prav tako spada med 12 članic EU28, ki imajo blagovno bilanco v prvih dveh mesecih pozitivno.

33

3. Marčna malenkostna otoplitev gospodarske klime

Gospodarska klima se je v marcu komaj zaznavno otoplila. Po anketi Statističnega urada Republike Slovenije (SURS) je bil kazalnik gospodarske klime v marcu 2016 za 0,1 odstotne točke višji kot mesec prej, od marca 2015 pa je nižji za 1,9 odstotne točke, hkrati je njegova vrednost za 6,7 odstotne točke višja od dolgoletnega povprečja. Na zvišanje gospodarske klime glede na predhodni mesec sta najbolj vplivali zvišanja zaupanja v storitvenih dejavnostih in zaupanja potrošnikov.

Naročila, pričakovanja, optimizem

Vir: Eurostat

Vrednost kazalnika zaupanja v predelovalnih dejavnostih v marcu 2016 je bila za odstotno točko nižja kot predhodni mesec, glede na marec 2015 je bila njegova vrednost za 5 odstotnih točk nižja, glede na dolgoletno povprečje pa za 6 odstotnih točk višja. V primerjavi s februarjem so se v marcu vrednosti kazalnikov stanj in pričakovanj za naslednje tri mesece večinoma zvišale; znižali sta se le vrednosti kazalnikov pričakovani izvoz in pričakovana proizvodnja.

Klima v storitvenih dejavnostih se je popravila, saj je bila vrednost kazalnika zaupanja v teh sektorjih v marcu 2016 glede na predhodni mesec višja za 2 odstotni točki in hkrati za 11 odstotnih točk višja od dolgoletnega povprečja, v primerjavi z marcem lani pa je bila njegova vrednost višja za 3 odstotne točke.

Zaupanje v gradbeništvu se je nekoliko skrhalo; vrednost kazalnika zaupanja v tem sektorju v marcu v primerjavi s predhodnim mesecem je bila nižja za 4 odstotne točke, v primerjavi z marcem 2015 pa za 11 odstotnih točk, hkrati pa je bila za odstotno točko nižja od dolgoletnega povprečja. Med kazalniki stanj sta se glede na predhodni mesec v marcu zvišali vrednosti kazalnikov zaposlovanja in zagotovljenega dela, vrednosti kazalnikov pričakovanj za naslednje tri mesece pa so se večinoma znižale.

Ankete SURS-a kažejo, da se je vrednost kazalnika zaupanja v trgovini na drobno v marcu glede na predhodni mesec znižala za 2 odstotni točki, glede na marec 2015 pa je bil kazalnik za 12 odstotnih točk višji. Vrednosti kazalnikov pričakovanj za naslednje 3 mesece so se marca v primerjavi s februarjem v glavnem zvišale, znižala se je le vrednost kazalnika prodaja.

Gospodarska klima v celotni EU28 se je marca v primerjavi z enakim obdobjem v letu 2015 večinoma poslabšala. V gradbeništvu so se po podatkih Eurostata v marcu 2016 naročila glede na mesec poprej znižala za 1,9 odstotne točke, glede na marec lani pa so bila za 3 odstotne točke višja. Glede na februar so se v marcu za 3,6 odstotnih točk zvišala pričakovanja v trgovini na drobno, pričakovanja v predelovalnih dejavnostih pa so se v enakem obdobju izboljšala za odstotno točko. Splošni poslovni optimizem se je v marcu 2016 v celotni evropski osemindvajseterici zvišal in sicer za 1,1 odstotne točke, v primerjavi z marcem lani pa je le-ta nižji za 0,9 odstotne točke.

GOSPODARSKA AKTIVNOST IN ZAPOSLENOST

4. Industrijska produkcija precej navzgor

Industrijska produkcija se je v medletni primerjavi povečala. Po originalnih (nedesezoniranih) podatkih SURS-a je bila v februarju za dobrih 8 odstotkov višja kot v enakem mesecu leta

2015. Impulzni trend kaže, da se je v februarju industrijska produkcija zviševala po stopnji 1,43%.

Dejavnost rudarstva se je po originalnih (nedesezoniranih) podatkih SURS-a v februarju v primerjavi s februarjem 2015 znižala za dobro polovico odstotne točke. Impulzni trend pa kaže, da se je v februarju dejavnost rudarstva zviševala po stopnji 0,05%.

Produkcija predelovalnih dejavnosti se je po originalnih (nedesezoniranih) podatkih SURS-a v februarju v primerjavi z lanskim februarjem povečala za 10,2%, impulzni trend pa kaže, da se je v februarju dejavnost predelovalne industrije zviševala po stopnji 1,7%.

35

Podatki Eurostata kažejo, da je v februarju 2016 glede na januar industrijska produkcija v EU28 upadla za 0,7%, na območju evra (EA19) pa za 0,8%. Glede na februar lani pa je v letošnjem februarju industrijska produkcija tako v EU28 kakor tudi na območju evra porasla za 0,8%. Med državami članicami, za katere so dostopni podatki, je industrijska produkcija v februarju letos glede na mesec poprej najbolj upadla na Irskem (-10,5%) in v Grčiji (-4,4%), največjo rast industrijske produkcije pa so v omenjenem obdobju zabeležili v Litvi (2,5%).

5. Upad gradbeništva in porast turističnega povpraševanja

Vrednost gradbenih del je bila februarja letos za 4,1% nižja od vrednosti gradbenih del, opravljenih v januarju; v februarju se je v primerjavi s februarjem 2015 znižala za dobre tri desetine, hkrati pa se je v januarju glede na enak mesec lani za 6,5% znižalo število opravljenih gradbenih ur, njihov impulzni trend pa znaša -2,14%.

Število turističnih prenočitev se je v splošnem precej povečalo. Januarja jih je bilo za 9,3% več kot v enakem mesecu leta 2015; impulzni trend kaže, da se je skupno število prenočitev v prvem mesecu letos zviševalo po mesečni stopnji 1,21%. Pri tem je prišlo do porasta tujega turističnega povpraševanja, saj je v januarju število turističnih prenočitev tujih gostov naraslo za 11% glede na januar 2015. Impulzni trend prenočitev tujih gostov v januarju kaže rast po stopnji 1,09%. Hkrati se je v januarju tudi število prenočitev domačih gostov povečalo in sicer za slabih sedem odstotkov glede na enak mesec v letu 2015, impulzni trend prenočitev domačih gostov v januarju pa kaže rast po stopnji 1,87%.

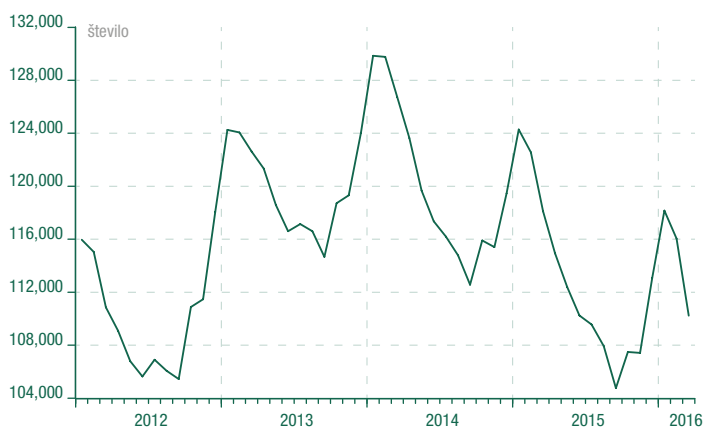
Podatki SURS-a o transportu za februar 2016 kažejo, da je bilo v mestnem javnem avtobusnem prevozu prepeljanih za 1% manj, v zračnem prevozu pa za 42% več potnikov kot februarja lani. Potniški promet na brniškem letališču se je v februarju glede na februar 2015 povečal za 8%. V februarju 2016 je bilo v koprskem pristanišču pretovorjenih nekaj več kot dva milijona ton blaga ali za 43% več kot v februarju lani in za 5% več kot v januarju.

6. Število brezposelnih še upada

Na trgu dela se je stanje (začasno?) ustalilo. Število aktivnih prebivalcev se je po podatkih SURS-a v mesecu februarju 2016 povečalo na 917958 oziroma za 1796 oseb glede na mesec prej, glede na februar 2015 pa se je število zmanjšalo za slabih 2 tisoč oseb oziroma 0,2 odstotka. V februarju je bilo v Sloveniji 801919 delovno aktivnih. Glede na januar se je njihovo število povečalo za 3922 oseb oziroma 0,5%, glede na februar 2015 pa se je to število povečalo za slabih štiri tisoč šeststo oseb oziroma 0,6%. Med zaposlenimi je bilo v februarju še vedno dobrih 93% zaposlenih pri pravnih osebah, njihovo število pa se je od februarja 2015 povečalo za slaba dva odstotka. Število zaposlenih pri fizičnih osebah se je glede na februar 2015 zmanjšalo za 1,9%. Med samozaposlenimi pa je bilo 71% samostojnih podjetnikov posameznikov, katerih število se je v samem februarju povečalo za 200.

Po podatkih ZRSZ je bilo v Sloveniji konec marca registriranih 110226 brezposelnih oseb, kar je za 5813 oseb oziroma 5% manj kot ob koncu februarja, v primerjavi z marcem 2015 pa je bilo brezposelnih oseb manj za 7873 oziroma 6,7 %. V letošnjem marcu se je na Zavodu za zaposlovanje na novo prijavilo 6109 brezposelnih oseb, kar je dobrih 8% manj kot v februarju in za 13,6% manj kot marca 2015. Med novo prijavljenimi je bilo 867 iskalcev prve zaposlitve, 1174 trajno presežnih delavcev in stečajnikov ter 3102 brezposelnih zaradi izteka zaposlitev za določen čas. Odliv iz brezposelnosti je marca letos znašal 11922 brezposelnih oseb, med katerimi se jih je zaposlilo oziroma samozaposlilo 10002, kar je slabe 44 odstotkov več kot februarja, v primerjavi z marcem 2015 pa je bilo zaposlitev več za devetino.

Iskalci dela

Vir: ZRSZ

Po podatkih Eurostata je bila februarja 2016 stopnja brezposelnosti na območju evra (EA19) 10,3%, kar je 0,1 odstotne točke manj glede na mesec poprej ter 0,9 odstotne točke manj glede na isti mesec lani. V celotni evropski osemindvajseterici (EU28) je bila stopnja brezposelnosti v februarju 8,9% in se je glede na enak mesec v 2015 zmanjšala za 0,8 odstotne točke. Po Eurostatovih ocenah je bilo v februarju v EU28 21,7 milijona brezposelnih oseb, od teh 16,6 milijona na območju evra. Med posameznimi članicami EU so v februarju letos najnižjo stopnjo brezposelnosti zabeležili v Nemčiji (4,3%) in na Češkem (4,5%), najvišjo pa v Španiji (20,4%) in v Grčiji, za katero decembrski podatek znaša 24%.

37

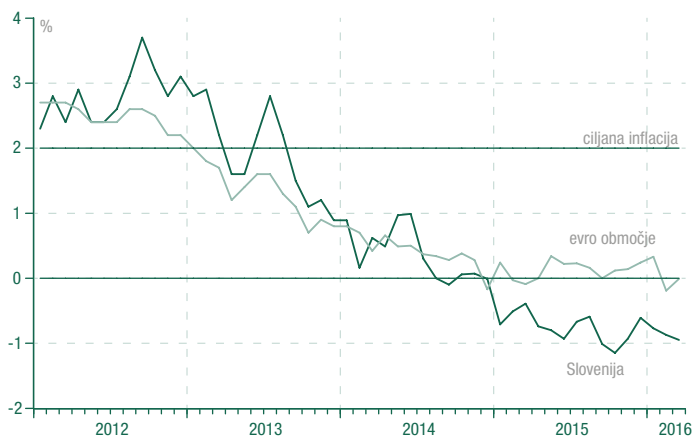
CENE, PLAČE, STROŠKI DELA

7. Cene v evro območju ponovno popuščajo

Aprila so cene porasle za 0.4%, navkljub temu pa so še vedno zaostajale za cenami aprila 2015. Precej so porasle cene blaga (za 0.7%), medtem ko so cene storitev padle za 0.2%. Bolj dolgoročno se blago še naprej ceni, storitve pa dražijo, spremembe so majhne v obeh primerih. K višjim aprilskim cenam so prispevale največ višje cene obleke in obutve ter cene goriv in maziv. Prve so k skupni rasti cen 0.4% prispevale 0.3 točke, druge pa 0.1 točke.

Primerljivo inflacijo med državami EU kaže harmoniziran indeks cen. Ta je bil aprila za 0.7% nižji kot pred letom dni. Tudi v evro območju se je harmoniziran indeks zmanjšal, tako da so bile cene aprila letos za 0.2% nižje od cen aprila lani. Zelo močno so ga navzdol potisnile cene energije, saj so bile kar za 8.6% nižje kot pred letom dni. Osnovna inflacija, ki ne obsega cen energentov in cen hrane zelene tržnice in kaže endogeno rast cen, je bila v evro območju tudi aprila pozitivna, vendar najnižja v zadnjih petih mesecih. Kaže, da centralna banka počasi izgublja bitko z inflacijo, saj ta sili vse bolj navzdol, znižuje se celo osnovna inflacija, ki zaradi endogenosti najbolj kaže, kaj ECB zmore.

Harmonizirana inflacija

Vir: Eurostat

Tudi proizvajalčeve cene popuščajo. Marca, ki je zadnji mesec s podatki, so padle za 0.1%, tako da so bile že za 2.2% nižje kot lani. Še naprej tempo padanja diktirajo proizvajalčeve cene energentov. Marca so bile že za 3.7% nižje kot lanskega marca. Proizvajalčeve cene najpočasneje padajo na domačem trgu, najhitreje pa na trgih evro območja.

Cenovna pričakovanja tudi za naprej kažejo ohlapnost v cenah. Pri cenah na drobno naj bi dinamiko cen potiskalo navzdol predvsem blago, saj so se cenovna pričakovanja v zadnjih mesecih še dodatno spustila in je saldo tistih trgovin, ki pričakujejo povečanje cen, in tistih, ki pričakujejo zmanjšanje, že za 25% vseh anketiranih nižji od dolgoletnega povprečja. Še najmočnejša so cenovna pričakovanja pri storitvah, saj se še naprej držijo približno dolgoletnih povprečnih vrednosti. Pričakovane proizvajalčeve cene so tudi šibkejšje od dolgoletnih povprečij, vendar je zaostanek manjši kot pri cenah blaga na drobno!

V zadnjem mesecu (do sredine aprila) so se cene surovin povečale za 0.3%. Najmočnejše so porasle cene surovin hrane (za 1.1% v mesecu dni), medtem ko je bila najšibkejša dinamika pri cenah kovin, ki so se v evrih še naprej cenile (zmanjšale so se v evrih za 1.5% v mesecu dni). Tudi nafta se je končno malo več podražila, v mesecu dni za 1% v evrih. Bolj dolgoročno so cene surovin še vedno precej pod ravnmi pred letom dni (za 10.5% v evrih). Najmanj so se zmanjšale cene zlata in neprehrambenih kmetijskih surovin (v letu dni so se zmanjšale za 0.7% oziroma za 4.2% v evrih), medtem ko so najbolj padle cene kovin in nafte (za 21.5% oziroma za 31.7% v evrih).

8. Medletna rast plač se je malo okrepila

Februarja so povprečne plače porasle za 0.9%, bolj dolgoročno pa kar za 3.5%, kar je največje povečanje v več kot dveh letih. V samem februarju so plače daleč najbolj porasle v predelovalni dejavnosti (za 5.7%), medtem ko so najbolj zaostale v finančnih in zavarovalniških dejavnostih ter kmetijstvu, lov in gozdarstvu. Bolj dolgoročno (medletno) se najbolj krepijo plače v predelovalni dejavnosti in še zlasti v finančnih in zavarovalnih dejavnostih (kjer so zaradi zatečene ravni še naprej kar za 5. % višje kot pred letom dni). Najšibkejša je bila v zadnjem letu dni dinamika plač v prometu, saj so se plače celo malo zmanjšale.

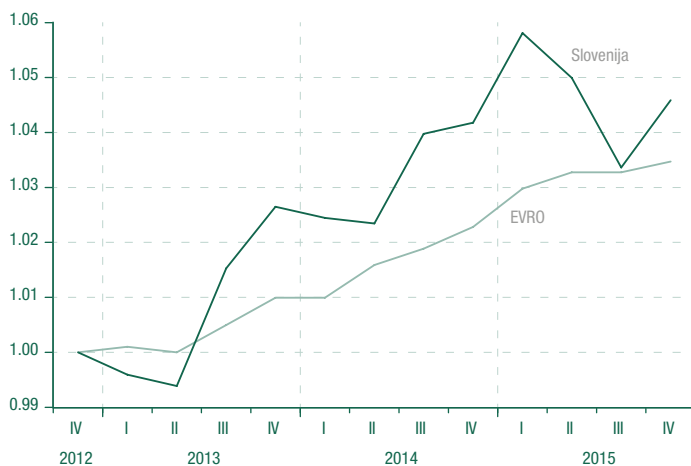
39

V širši državi so se plače februarja zmanjšale v vseh dejavnostih, vendar so navkljub temu višje kot pred letom dni prav tako v vseh dejavnostih. Korekcije napredovanj so plače v ožji državi dvignile kar za 7.5% nad raven v lanskem letu, precej so medletno porasle tudi plače v zdravstvu, za 4%. Najpočasnejša pa je bila bolj dolgoročna rast v izobraževanju (le 1.6%).

Vprašanje je, koliko se takšna bolj živahna rast plače v nekaterih sektorjih kaže tudi v enotnih stroških dela oziroma v konkurenčnosti ustreznih sektorjev.

Podatki o enotnih stroških dela so dostopni do konca 2015. Na slikah je prikazana dinamika enotnih stroškov dela v gospodarstvu in državi.

Enotni stroški dela v gospodarstvu

Vir: Eurostat; lastni izračuni

Opomba: Desezonirani enotni stroški dela v gospodarstvu; normirani na 2012/4=1

Gospodarstvo je začelo pospeševati rast konec 2012. Na dlani je, da so istočasno z hitrejšo rastjo gospodarske aktivnosti pospešili tudi enotni stroški dela. Do sredine lanskega leta so naraščali približno še enkrat hitreje kot v evro območju. Takrat pa se je dinamika naraščanja zaustavila, stroški dela so se celo opazno zmanjšali, v dveh četrtletjih skoraj za 2.5%, tako da so na začetku letošnjega leta bili (glede na začetek naraščanja konec 2012) približno tam kot stroški dela v evro območju, navkljub malo intenzivnejši gospodarski rasti.

Enotni stroški dela v državi

Vir: Eurostat; lastni izračuni

Opomba: Desezonirani enotni stroški dela v javnofinančnem sektorju; normirani na 2012/4=1

V državi enotni stroški dela še naprej vse bolj zaostajajo za enotnimi stroški dela v evro območju. Tudi po 2012 so še naprej zaostajali, malo so sicer poskočili konec leta (verjetno zaradi izplačil napredovanj), vendar še vedno zaostajajo (glede na začetek najnovejšega okrevanja aktivnosti konec 2012) za približno 2% za evro območjem.

FINANČNA GIBANJA

9. Fiskalni prihodki so se trendno še okrepili

Javnofinančni prihodki so bili marca sicer malo nižji kot februarja, vendar sta se oba indikatorja bolj dolgoročne rasti opazno okrepila. Medletna rast je skočila na 6.3%, rast impulznega trenda pa še višje. V prvih treh mesecih so javnofinančni prihodki že za 73 milijonov višji kot v 2015, torej na leti ravni za okoli 0.6% BDP.

Glavnino okrepitve bolj dolgoročne rasti je prineslo povečanje neposrednih davkov in ostalih prihodkov. Ti so se povečali sicer za manj kot odstotek, vendar je bolj dolgoročna rast pri njih poskočila na 10%, rast impulznega trenda pa celo še višje. Preko 5 odstotkov so v letu dni porastle vse pomembne davčne oblike neposrednih davkov in ostalih prihodkov, bolj šibke so bili le donosni od taks in pristojbin. Največ pa so se v letu dni povečali prihodki za zdravstveno zavarovanje in davki od dobička pravnih oseb (za 15%)!

Tudi v prvih treh mesecih skupno je bilo medletno povečanje neposrednih davkov in ostalih prihodkov veliko. Precej so porasli prihodki tako pri dohodnini in davku od dohodkov pravnih oseb (skupno sta presegla vrednost iz 2015 za 31 milijonov evrov), kot tudi pri prispevkih za zdravstveno in pokojninsko zavarovanje (letošnji prihodki so presegli prvo četrtletje v 2015 za skoraj 55 milijonov).

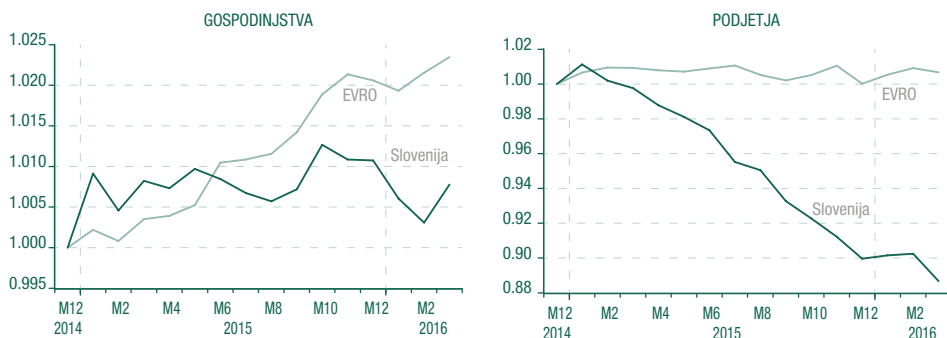
41

Javnofinančni izplen domačih davkov na blago in storitve se je po februarju zmanjšal še v marcu. Donos se je zmanjšal za 22 milijonov (za 6%), čeprav je bolj dolgoročna dinamika še naprej visoka (medletna rast impulznega trenda je celo zelo močna). V prvem četrtletju so bili prihodki domačih davkov na blago in storitve malo (za okoli 14 milijonov) manjši od lanskih. Celotno zmanjšanje je posledica bistveno šibkejših trošarin, ki jih medletno tišči navzdol predvsem opazno nižja cena nafte. Trošarine so v prvem četrtletju letos prinesel za skoraj 12% (42 milijonov) manj kot lani v istem razdobju, v marcu je bil primanjkljaj trošarin še zlasti velik. Polovico izpada trošarin v prvem četrtletju je nadomestil davek na dodano vrednost. Po pričakovanju se je namreč donos od davka na dodano vrednost marca zelo popravil in s tem nadomestil izpad v februarju, ko je prišlo, kot smo omenili že v prejšnjih Gospodarskih Gibanjih, za premik v timingu plačil. Sicer pa se zadnji dve leti med mesečna nihanja davčnega donosa vse bolj povečujejo, celo pri davku na dodano vrednost iz uvoza, ki je sicer najstabilnejši vir javnofinančnih prihodkov od domačih davkov na blago in storitve.

10. Nič novega pri denarju – krediti podjetjem zelo hitro navzdol, depoziti pa še hitreje navzgor

Marec je že trinajsti mesec nenehnega zmanjševanja skupnih kreditov gospodarstvu in prebivalstvu. Marca so skupni krediti glede na februar padli za 0.7%, bolj dolgoročno (medletno) pa so se skrčili za 6.2%. Pri tem so krediti gospodinjstvom porasli za malo več kot so februarja padli, vendar so navkljub temu dosegli le enako vrednost kot v lanskem marcu. Tudi, če se ne upošteva prenos terjatev Probanke in Factor banke na DUTB, so krediti podjetjem marca opazno pospešili padanje, saj so se zmanjšali kar za 1.7%, bolj dolgoročna dinamika padanja pa je ostala pri -10% letno!

Krediti

Vir: ECB; BS; lastni izračuni

Opomba: Krediti podjetjem in gospodinjstvom; normirano na 2014/12=1

Krediti podjetjem tudi sicer zelo hitro zaostajajo za krediti v evro območju, kjer krediti stagnirajo, v Sloveniji pa že tretje leto padajo po letni stopnji okoli -10% (ne-upošteva prenose kreditov na DUTB). Za dinamiko kreditov v evro območju zaostajajo tudi krediti gospodinjstvom, saj nominalno praktično stagnirajo (rastejo po 0.5% letno), tisti v evro območju pa rastejo po okoli 2.5 letno. Torej je trošenje gospodinjstev v Sloveniji vsako leto za 2% manj napojeno s krediti kot v evro območju. Takšna dinamika kreditov je precej nenavadna glede na trditve Evropske Komisije, da je gospodarstvo Slovenije med najbolj pregreti v EU.

Skupni depoziti podjetij in gospodinjstev še naprej pospešujejo. Februarja so se povečali kar za 160 milijonov (za 0.7%), bolj dolgoročno (medletno) pa so rastli že po 6.1% letno. Pospešujejo depoziti podjetij in gospodinjstev, vendar prvi bistveno bolj. Depoziti podjetij so se februarja povečali za 1.2% (za 60 milijonov), gospodinjstev pa za 0.7% (za 100 milijonov). Dolgoročna dinamika je pri depozitih podjetij že presegla 15% letno, pri gospodinjstvih pa ostaja pri 3.4% letno. Takšna ekstremno hitra rast depozitov glede na padanje kreditov je, glede na omenjene trditve Evropske Komisije, drugo omembe vredno nenavadno dogajanje na finančnem področju v Sloveniji.

Posojilne obrestne mere so se zopet malo premaknile navzgor, v Sloveniji predvsem pri podjetjih in to pri večjih kreditih (preko 1 milijona). V evro območju so se navzgor premaknile predvsem posojilne obrestne mere gospodinjstvom. Pri depozitnih obrestnih merah februarja ni bilo sprememb.

11. Slovenija daje nadpovprečen delež k presežku tekoče bilance EU28

V februarju 2016 je bil presežek tekočega dela plačilne bilance 166 milijonov € (v februarju 2015 je znašal primanjkljaj -14 milijonov €) kot rezultat blagovnega presežka

179 milijonov € (38 milijonov €), storitvenega presežka 106 milijonov € (104 milijone €), primanjkljaja primarnih dohodkov -30 milijonov € (-60 milijonov €) in primanjkljaja sekundarnih dohodkov 89 milijonov € (95 milijonov €). V EU28 je znašal presežek v februarju 9.1 milijardo €, v katerem je bil slovenski delež kar 1.8%.

Plačilna bilanca - milijoni evrov

Postavke	Januar - februar		Februar	
	2015	2016	2015	2016
I. Tekoči račun	122,7	435,5	-14	166,1
1. Blago	130,2	382,7	37,6	179,2
2. Storitve	246,3	254,2	103,8	106,2
transport	115,3	132,6	63,7	70,7
potovanja	180,2	190,2	77,7	82,6
3. Primarni dohodki	-116,7	-89,1	-60,3	-30,5
delo	83,4	82,2	41,6	41,0
- kapital	-184,5	-152,7	-92,6	-64,8
4. Sekundarni dohodki	-137,2	-112,4	-95,1	-88,8
- država	-103,3	-82,6	-77,4	-72,4
II. Kapitalski račun	24,3	45,3	16,1	1,1
III. Finančni račun	383,7	455,9	-50,6	167,2
1. Neposredne naložbe	-104,2	-86,0	-60,1	108,9
2. Naložbe v vrednostne papirje	495,1	1.434,9	302,5	1.064,3
3. Finančni derivativi	14,1	-5,2	19,7	0,2
4. Ostale naložbe	31,2	-943,1	-236,4	-1.034,6
5. Rezervna imetja	-52,5	55,3	-76,2	28,3
IV. Neto napake in izpustitve	236,8	-24,9	-52,6	0

Vir: Banka Slovenije

V prvih dveh mesecih skupaj znaša presežek tekoče bilance 436 milijonov € (v enakem obdobju lani je bil 123 milijonov €), kar je rezultat blagovnega presežka 383 milijonov € (130 milijonov €), storitvenega presežka 254 milijonov € (246 milijonov €), primanjkljaja primarnih dohodkov -89 milijonov € (-117 milijonov €) in primanjkljaja sekundarnih dohodkov -112 milijonov € (-137 milijonov €). Pri slednjih gre v veliki meri za transfer profitov tujih podjetij pri nas.

Kapitalski račun v dveh mesecih kaže povečanje obveznosti za 45 milijonov € (v enakem obdobju lani 24 milijone €). Finančni račun kaže v enakem obdobju povečanje obveznosti za 455 milijonov € (lani 384 milijonov €). Pri neposrednih naložbah so obveznosti padle za 86 milijonov € (104 milijone €), naložbe v vrednostne papirje so povečale obveznosti za 1435 milijonov € (495 milijonov €), pri ostalih naložbah pa so se obveznosti zmanjšale za -943 milijonov € (lani povečale za 31 milijonov €). Rezervna imetja pri Banki Slovenije so porasla za 55 milijonov € (v enakem obdobju lani so se zmanjšala za 53 milijonov €).

Domače končno trošenje za blago in tržne storitve												
Leto	Prebivalstvo			Investicije v osn. sredstva			Širša država			Skupno		
	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast
2010	19578	0,74	3,64	7651	-9,69	-5,79	2512	-0,10	-1,79	29741	-2,24	-1,78
2011	20675	2,80	1,19	6694	-6,62	-0,96	2443	-2,77	-5,99	29812	0,07	-0,11
2012	20452	-1,08	-0,43	6157	-8,03	-6,99	2363	-3,27	-4,63	28972	-2,82	-2,26
2013	19524	-1,76	2,62	6304	0,47	-0,76	2237	-5,32	-6,49	28066	-1,56	-2,54
2014	19417	0,61	1,07	7503	5,28	6,37	2230	-0,41	-1,21	29150	1,69	2,21
2015	19667	0,58	0,08	7469	1,98	0,87	2305	3,37	1,09	29441	1,15	0,35
2014/III	4970	0,50		1955	8,58		546	3,73		7471	2,73	
10	1746	-1,69	-0,55	676	1,74	0,66	180	3,79	-1,24	2602	-0,45	-0,32
11	1583	-1,73	-0,49	601	-8,88	-2,21	182	-0,39	-1,45	2366	-3,55	-1,02
12	1733	1,04	0,52	594	7,58	-1,63	253	9,40	3,30	2579	3,26	0,20
IV	5062	-0,78		1871	-0,27		615	4,69		7547	-0,23	
2015/1	1461	-2,89	0,03	513	1,22	0,19	154	-12,67	-4,02	2128	-2,73	-0,30
2	1395	1,30	0,71	589	5,66	1,48	147	-20,20	-1,85	2130	0,58	0,72
3	1638	0,92	0,92	694	1,58	0,39	200	16,86	1,54	2532	2,20	0,86
I	4494	-0,24		1796	2,78		500	-5,77		6790	0,11	
4	1641	-3,73	0,65	625	-2,19	0,53	180	-1,79	-0,87	2445	-3,20	0,52
5	1640	1,38	0,39	633	2,35	0,64	165	0,14	-1,14	2438	1,54	0,36
6	1728	3,34	0,40	654	2,50	0,75	213	12,30	5,13	2595	3,81	0,84
II	5008	0,29		1912	0,87		558	3,77		7478	0,69	
7	1709	-0,19	0,42	644	-2,76	0,32	199	-3,92	1,63	2553	-1,15	0,50
8	1597	1,55	-0,89	600	0,62	0,28	172	1,17	1,10	2369	1,29	-0,46
9	1708	1,18	0,04	638	0,13	-0,52	173	2,35	2,02	2519	0,99	0,05
III	5014	0,82		1883	-0,72		544	-0,40		7441	0,34	
10	1731	-1,51	-1,00	650	3,49	-0,02	181	0,73	-0,11	2562	-0,13	-0,70
11	1624	1,96	-0,32	673	18,67	0,84	190	4,28	-0,06	2487	6,19	0,00
12	1796	3,69	0,68	555	-5,76	-1,63	332	31,12	8,64	2683	4,22	0,93
IV	5151	1,35		1879	5,26		703	14,28		7732	3,35	
1	1518	3,93	0,30	409	-20,20	-4,99	158	2,62	-2,80	2086	-1,98	-1,18

Izvoz													
Leto	Izvoz Slovenije*			Izvoz Slovenije izven EU27**			Izvoz EU27**			Izvozne cene Slovenija**		Izvozne cene EU27**	
	mil. €	letni porast	mesečna rast	mil. €	medletna stopnja	mil. €	medletna stopnja	mil. €	medletna stopnja	indeks	medletna stopnja	indeks	medletna stopnja
2010	18251	14,02	16,09	6359	10,16	1338504	22,63	110,3	2,75	110,3	2,75	112,7	5,27
2011	20458	12,10	13,22	7255	13,87	1530880	13,47	117,6	6,57	117,6	6,57	117,7	4,45
2012	20884	2,08	1,60	7827	7,89	1685277	10,09	124,2	2,90	124,2	2,90	124,7	4,80
2013	21620	2,65	1,85	6447	3,02	1733123	2,97	107,2	-0,27	107,2	-0,27	108,7	-0,88
2014	23054	6,63	6,44	6704	3,99	1705004	-1,62	107,4	0,22	107,4	0,22	108,4	-0,24
2015	23868	4,06	5,04	6931	3,39	1789151	4,94	107,8	0,34	107,8	0,34	112,4	3,64
2014/10	2162	8,41	1,58	600	6,27	157324	2,36	108,0	1,03	108,0	1,03	109,7	1,20
11	2010	7,49	0,11	543	-0,06	145709	2,40	107,5	-0,56	107,5	-0,56	109,2	0,74
12	1827	11,24	1,98	581	4,95	145853	5,53	103,1	-4,27	103,1	-4,27	109,3	0,74
IV	5999	8,94		1724	3,76	448885	3,38	106,2	-1,27	106,2	-1,27	109,4	0,89
2015/1	1802	-0,18	0,09	459	-5,91	126727	-2,85	108,8	1,21	108,8	1,21	109,5	1,77
2	1876	6,25	0,28	542	1,86	138025	1,63	109,5	0,55	109,5	0,55	111,4	3,72
3	2174	9,57	0,63	615	1,79	162375	13,72	107,8	0,84	107,8	0,84	112,9	5,02
I	5852	5,34		1615	-0,50	427127	4,42	108,7	0,87	108,7	0,87	111,3	3,50
4	1961	0,37	-0,96	576	-6,17	155473	11,88	107,1	-1,65	107,1	-1,65	114,5	6,91
5	1962	7,31	-0,47	565	8,69	145973	3,50	108,5	1,21	108,5	1,21	114,6	6,41
6	2147	10,90	1,19	624	5,53	159851	12,81	111,8	6,68	111,8	6,68	114,0	4,97
II	6070	6,16		1765	2,32	461296	9,39	109,1	2,03	109,1	2,03	114,4	6,09
7	2123	4,83	0,52	650	10,42	162088	7,00	108,2	-0,28	108,2	-0,28	113,0	3,86
8	1561	2,06	-1,55	466	1,84	131762	6,92	109,5	1,86	109,5	1,86	112,7	3,39
9	2171	1,31	0,83	590	0,61	148796	-1,24	105,9	-3,73	105,9	-3,73	111,5	1,92
III	5854	2,76		1706	4,50	442646	4,06	107,9	-0,74	107,9	-0,74	112,4	3,06
10	2146	-0,22	-0,19	602	0,27	153983	-2,12	105,8	-2,04	105,8	-2,04	111,1	1,28
11	2096	4,41	0,33	591	8,71	148094	1,64	105,6	-1,77	105,6	-1,77	111,4	2,01
12	1850	2,32	1,25	654	12,56	156005	6,96	104,0	0,87	104,0	0,87	111,7	2,20
IV	6091	2,11		1846	7,06	458082	2,05	105,1	-1,00	105,1	-1,00	111,4	1,83
1	1829	1,54	-0,77	483	5,39	121646	-4,01	106,0	-2,57	106,0	-2,57	110,2	0,64
2	2029	8,15	1,39										

*podatki SURS, ** podatki Eurostat

Uvoz													
Leto	Uvoz Slovenije*			Uvoz Slovenije izven EU27**			Uvoz EU27**			Uvozne cene Slovenija**		Uvozne cene EU27**	
	mil. €	letni porast	mesečna rast	mil. €	medletna stopnja	mil. €	medletna stopnja	mil. €	medletna stopnja	indeks	medletna stopnja	indeks	medletna stopnja
2010	19504	16,29	17,44	7292	31,94	1482947	23,70	128,0	8,65	123,8	13,65		
2011	21954	12,56	14,40	8250	13,06	1681150	11,40	138,7	8,33	137,2	10,80		
2012	22051	0,44	-0,51	8166	-1,02	1782930	6,05	141,1	4,58	146,5	6,26		
2013	22180	0,46	-0,64	7525	7,89	1683261	-6,39	108,3	-3,50	114,4	-3,65		
2014	22566	1,74	2,30	7896	4,92	1679925	-0,20	105,5	-2,63	111,4	-2,61		
2015	23113	2,36	2,42	8075	2,27	1717093	2,21	105,0	-0,45	109,6	-1,65		
2014/10	2057	2,18	0,63	726	-8,52	149623	0,03	106,3	-0,84	111,9	-1,15		
11	2014	2,50	0,46	678	3,83	135213	-2,88	105,5	0,00	110,2	-1,08		
12	1764	1,43	-0,13	596	2,62	133488	2,65	101,2	-4,98	107,9	-3,83		
IV	5835	2,06		1999	-1,35	418324	-0,12	104,3	-1,94	110,0	-2,02		
2015/1	1780	0,41	-0,95	619	-0,63	137467	-4,58	104,5	-2,34	106,4	-5,84		
2	1878	6,00	0,65	699	15,43	134374	2,49	104,1	-2,71	109,2	-3,62		
3	2054	7,91	0,56	694	8,19	152308	9,69	108,3	1,69	111,8	-0,89		
I	5712	4,85		2011	7,60	424149	2,45	105,6	-1,12	109,1	-3,45		
4	1985	4,54	0,52	678	0,77	146612	6,20	108,5	2,26	113,6	2,71		
5	1886	-1,47	-1,23	654	-9,12	139878	-0,42	108,5	3,53	114,5	3,25		
6	1984	6,75	1,12	697	4,96	149571	7,65	107,1	1,90	112,9	1,07		
II	5855	3,23		2028	-1,34	436061	4,46	108,0	2,56	113,7	2,34		
7	1959	-0,55	0,06	645	5,39	149734	-0,19	106,2	0,47	110,5	-0,54		
8	1627	-0,02	-0,94	605	-1,11	133808	1,32	102,6	-3,75	109,1	-2,06		
9	2000	-0,35	0,48	706	-5,47	145093	-1,99	103,9	-0,19	107,6	-3,76		
III	5586	-0,32		1957	-0,75	428635	-0,35	104,2	-1,17	109,1	-2,12		
10	2044	-0,74	-0,51	728	0,34	150647	0,68	100,4	-5,55	106,7	-4,65		
11	2002	-0,93	-0,28	694	2,46	142074	5,07	102,7	-2,65	106,7	-3,18		
12	1914	7,76	1,45	657	10,15	135526	1,53	103,4	2,17	105,6	-2,13		
IV	5960	1,77		2079	3,99	428247	2,37	102,2	-2,08	106,3	-3,33		
1	1685	-5,35	-2,08	596	-3,70	132686	-3,48	100,6	-3,73	102,4	-3,76		
2	1909	1,65	0,66										

* podatki SURS, ** podatki Eurosta

Leto	Gospodarska aktivnost in brezposelnost v EU										Anketna stopnja brezposelnosti		
	Industrijska produkcija EU27			Predelovalna dejavnost EU27			Gрадbená aktivnost EU27			Trgovina na drobno EU27			Slovenija
	indeks	medletna stopnja		indeks	medletna stopnja		indeks	medletna stopnja		indeks	medletna stopnja		
2010	97,38	6,5	97,93	7,3	88,85	-4,4	110,34	2,1	9,6	110,34	2,1	9,5	7,2
2011	101,15	3,40	103,14	4,80	89,89	0,07	111,85	1,30	9,6	111,85	1,30	9,7	8,1
2012	98,73	-2,1	100,59	-2,2	87,09	-5,9	113,96	1,1	10,5	113,96	1,1	10,6	8,9
2013	100,32	3,6	101,69	1,1	92,27	5,9	102,89	-9,8	10,9	102,89	-9,8	11,1	10,2
2014	101,43	1,06	103,77	2,05	94,22	2,93	104,76	1,80	10,2	104,76	1,80	11,6	9,7
2015	103,15	1,62	105,64	1,69	93,28	0,38	106,97	1,89	9,43	106,97	1,89	10,87	9,08
2014/10	106,76	0,8	110,25	1,4	104,59	0,9	106,87	1,0	10,0	106,87	1,0	11,5	9,5
11	106,69	-0,2	109,15	0,6	102,59	1,6	108,12	2,1	10,2	108,12	2,1	11,8	9,5
12	98,59	1,0	98,14	1,7	96,07	-0,5	131,16	4,0	9,8	131,16	4,0	11,3	9,8
IV	104,01	0,5	105,85	1,2	101,08	0,7	115,38	2,5	10,0	115,38	2,5	11,5	9,6
2015/1	98,44	1,1	96,94	0,9	78,4	1,3	99,38	2,1	10,2	99,38	2,1	11,6	10
2	101,46	1,8	101,73	1,4	82,7	-1,4	92,91	2,1	10,2	92,91	2,1	11,7	9,8
3	111,46	2,2	113,9	2,3	94,72	0,2	103,79	2,0	10,0	103,79	2,0	11,6	9,5
I	103,79	1,7	104,19	1,6	85,27	0,0	98,69	2,1	10,1	98,69	2,1	11,6	9,8
4	102,09	1,1	105,05	1,1	94,23	0,3	104,40	1,4	9,7	104,40	1,4	11,2	9,4
5	103,15	2,0	106,96	2,4	96,19	1,1	106,30	2,2	9,5	106,30	2,2	10,9	9,2
6	105,6	1,7	110,41	1,7	99,30	-0,4	105,59	1,2	9,3	105,59	1,2	10,6	9,1
II	103,61	1,6	107,47	1,7	96,57	0,3	105,43	1,6	9,5	105,43	1,6	10,9	9,2
7	103,83	1,8	107,49	1,5	96,12	1,1	108,9	2,1	9,0	108,9	2,1	10,4	8,8
8	88,97	2,5	90,73	2,5	84,21	-0,2	104,48	0,9	8,9	104,48	0,9	10,3	8,6
9	107,02	1,8	112,03	2,1	101,14	0,6	104,37	1,9	9,0	104,37	1,9	10,4	8,3
III	99,94	2,0	103,42	2,0	93,82	0,6	105,92	1,7	9,0	105,92	1,7	10,4	8,6
10	109,78	2,8	113,33	2,7	105,79	1,2	109,7	2,7	9,1	109,7	2,7	10,6	8,4
11	108,86	2,1	111,56	2,3			110,18	2,1	9,1	110,18	2,1	10,6	8,3
12	99,18	0,4	99,5	1,3			133,64	2,1	9,1	133,64	2,1	10,5	8,6
IV	105,94	1,8	108,13	2,1			117,84	2,3	9,1	117,84	2,3	10,6	8,4
2016/1	101	2,6	100,52	3,7			102,89	3,5	9,2	102,89	3,5	10,6	9,1
2	102,21	0,7	103,57	1,8			97,02	4,4	9,2	97,02	4,4	10,7	8,9

Naročila, pričakovanja in poslovni optimizem v EU												
Leto	Poslovna klima EU28			Naročila, predelovalna dejavnost EU28		Naročila, gradbeništvo EU28			Trgovina na drobno pričakovanja EU28		Poslovni optimizem EU28	
	ocena stanja	medletna sprememba		ocena stanja	medletna sprememba	indeks naraičil	medletna sprememba	ocena stanja	medletna sprememba	EU 27	Slovenija	
2010	0,45	2,92		-24,36	28,65	-43,25	2,08	6,02	19,12	-5,13	21,40	
2011	0,60	0,16		-11,68	12,70	-40,31	4,12	-0,64	-6,85	-2,33	2,62	
2012	-0,70	-1,30		-24,07	-12,39	-41,17	-0,86	-5,45	-4,81	-10,70	-8,37	
2013	-0,44	-0,20		-22,78	1,30	-39,82	1,35	-0,70	4,76	-7,63	3,08	
2014	0,24	0,68		-14,41	8,31	-35,16	4,43	9,15	9,78	-3,58	4,02	
2015	0,3	0,0		-12,1	2,0	-29,6	5,1	14,4	4,8	-2,9	0,6	
2015/1	0,2	-0,1		-15,3	1,2	-35,3	4,5	6,2	1,4	-4,0	-1,1	
2	0,1	-0,3		-13,7	0,8	-33,4	5,2	7,6	-2,5	-0,9	-0,4	
3	0,2	-0,3		-11,6	2,0	-33,8	4,6	15,5	5,2	0,2	0,3	
I	0,2	-0,2		-13,5	1,3	-34,2	4,8	9,8	1,4	-1,6	-0,4	
4	0,3	0,0		-9,5	1,8	-27,9	7,6	16,1	-2,2	-0,1	-0,9	
5	0,3	-0,1		-10,7	1,6	-30,4	5,8	22,0	6,7	-0,8	-0,2	
6	0,1	-0,1		-10,7	1,4	-28,3	7,3	13,9	4,2	-2,6	0,2	
II	0,2	-0,1		-10,3	1,6	-28,9	6,9	17,3	2,9	-1,2	-0,3	
7	0,4	0,2		-11,0	1,7	-26,1	5,3	7,9	-0,5	-3,4	0,9	
8	0,2	0,0		-9,4	2,1	-25,3	5,7	15,9	6,1	-2,5	0,7	
9	0,3	0,3		-12,0	3,9	-27,1	2,3	21	16,0	-2,0	2,5	
III	0,3	0,2		-10,8	2,6	-26,2	4,4	14,9	7,2	-2,6	1,4	
10	0,4	0,3		-14,4	3,5	-29,0	3,3	20,3	14,0	-4,9	2,6	
11	0,4	0,2		-15,0	0,2	-29,7	5,0	14,2	5,3	-7,5	0,2	
12	0,4	0,3		-12,0	3,9	-29,2	5,1	12,2	4,4	-6,2	2,0	
IV	0,4	0,3		-13,8	2,5	-29,3	4,5	15,6	7,9	-6,2	1,6	
2016/1	0,3	0,1		-13,1	2,2	-30,1	5,2	7,2	1,0	-3,0	1,0	
2	0,1	0,0		-14,4	-0,7	-28,9	4,5	11,1	3,5	-1,8	-0,9	
3	0,1	-0,1		-13,4	-1,8	-30,8	3,0	14,7	-0,8	-0,7	-0,9	
I	0,2	0,0		-13,6	-0,1	-29,9	4,2	11,0	1,2	-1,8	-0,3	

Leto	Naročila, pričakovanja in poslovni optimizem v Sloveniji													
	Gospodarska klima			Naročila, predelovalna dejavnost			Naročila, gradbeništvo			Trgovina na drobno pričakovanja			Poslovni optimizem	
	ocena stanja	medletna sprememba	ocena stanja	medletna sprememba	indeks naročil	medletna sprememba	ocena stanja	medletna sprememba	ocena stanja	medletna sprememba	ocena stanja	medletna sprememba		
2010	-8,8	12,9	-24,6	371	-68,8	-71	24,9	24,8	-0,9	22,0				
2011	-6,7	2,0	-15,5	7,0	-59,3	9,7	24,7	-1,8	-0,3	-0,1				
2012	-16,7	-10,0	-32,4	-16,9	-52,7	6,6	20,0	4,7	-10,9	-10,6				
2013	-13,4	3,3	-26,5	5,8	-32,5	20,2	24,0	4,0	-5,3	5,5				
2014	-2,17	11,25	-9,89	16,68	-15,08	17,47	30,49	6,48	2,05	7,42				
2015	5,12	7,28	-1,25	8,64	-22,05	-6,98	37,68	7,19	5,85	3,80				
2015/1	2,2	11,2	-18,7	4,8	-27,2	3,2	24,4	0,8	4,5	6,9				
2	4,7	12,7	-14,6	5,6	-31,8	2,9	36,8	3,0	8,3	4,7				
3	6,7	12,7	-2,0	13,4	-34,9	-4,8	54,6	17,9	12,3	7,9				
I	4,5	12,2	-11,8	7,9	-31,3	0,4	38,6	7,2	8,4	6,5				
4	6,8	10,8	6,9	22,0	-30,5	-7,7	44,4	5,7	9,2	3,9				
5	8,2	5,2	2,5	9,6	-17,4	-9,4	58,3	21,8	9,2	3,0				
6	5,4	4,4	-1,9	1,3	-17,7	-11,0	33,9	4,1	4,0	-0,9				
II	6,8	6,8	2,5	11,0	-21,9	-9,4	45,5	10,5	7,5	2,0				
7	4,2	2,2	7,3	5,7	-13,8	-9,7	33,0	-1,5	3,7	-0,3				
8	8,0	8,0	-0,8	3,8	-11,1	-3,5	14,6	5,9	9,1	5,5				
9	6,9	5,9	-4,0	6,5	-24,8	-19,9	47,6	16,9	6,3	3,0				
III	6,4	5,4	0,8	5,3	-16,6	-11,0	31,7	7,1	6,4	2,7				
10	5,3	4,3	9,4	8,6	-17,2	-12,2	34,2	5,5	5,7	4,5				
11	1,4	4,4	1,9	9,3	-14,2	-3,9	40,6	9,7	-1,0	3,6				
12	1,6	5,6	-1,0	13,1	-24,0	-7,7	29,8	-3,5	-1,1	3,8				
IV	2,8	4,8	3,4	10,3	-18,5	-7,9	34,9	3,9	1,2	4,0				
2016/1	2,6	0,4	-10,7	8,0	-34,2	-7,0	27,0	2,6	4,0	-0,5				
2	4,1	-0,6	-5,7	8,9	-39,6	-7,8	42,5	5,7	8,1	-0,2				
3	5,2	-1,5	2,1	4,1	-48,9	-14,0	54,0	-0,6	8,7	-3,6				
I	4,0	-0,6	-4,8	7,0	-40,9	-9,6	41,2	2,6	6,9	-1,4				

Industrijska produkcija													
Leto	Skupno			Rudarstvo			Predelovalna industrija			Oskrba (el., plin, voda)			
	indeks	letni porast	mesečna rast	indeks	letni porast	mesečna rast	indeks	letni porast	mesečna rast	indeks	letni porast	mesečna rast	mesečna rast
2010	115,3	7,1	0,78	127,5	12,1	1,00	115,3	7,6	0,84	107,8	0,3	-0,06	-0,06
2011	104,4	-9,5	-0,4	118,7	-7,7	-0,73	105,1	2,7	-0,45	89,1	4,6	0,09	0,09
2012	104,1	0,0	-0,15	110,7	-6,6	-0,86	103,6	-1,0	-0,19	98,7	10,0	0,69	0,69
2013	99,6	-4,3	0,31	88,2	-10,4	0,82	97,6	-5,8	0,35	120,1	21,6	0,26	0,26
2014	101,5	2,1	0,48	83,4	-0,09	-2,26	101,4	4,2	0,53	103,3	-13,9	-1,09	-1,09
2015	106,3	5,0	0,38	85,3	8,66	2,23	106,8	5,6	0,46	103,9	0,63	-0,54	-0,54
2014/10	110,4	2,9	0,39	94,6	-3,4	-5,26	111	5,1	0,46	104,7	-16,2	0,18	0,18
11	104,6	1,5	-0,46	77,2	-23,6	-7,91	104,9	3,7	-0,39	104,2	-13,7	-0,96	-0,96
12	96,3	3,5	0,95	55,1	-50,6	-6,53	95,3	8,2	1,43	111,7	-18,2	-0,53	-0,53
IV	103,8	2,6		75,6	-26,9		103,7	5,5		106,9	-16,1		
2015/1	99,6	4,5	0,12	73,1	-15,7	2,62	98,9	4,9	0,43	109,4	4,4	-2,22	-2,22
2	103	8,2	0,49	70,5	-5,1	3,28	102,5	8,2	1,00	111,8	9,2	-2,00	-2,00
3	115,7	9,0	1,09	81,6	29,5	4,39	116,4	9,3	1,18	112,7	4,1	-0,23	-0,23
I	106,1	7,3		75,1	0,5		105,9	7,5		111,3	5,8		
4	103,3	0,8	-0,34	86,4	-36,3	5,21	103,7	1,6	-0,47	101,3	2,1	0,74	0,74
5	107,1	6,0	0,05	92,5	-0,2	7,15	107,7	6,7	-0,27	102,3	0,6	0,94	0,94
6	114,2	8,2	1,22	88,7	7,1	6,05	116,1	8,8	1,29	98,8	4,7	0,54	0,54
II	108,2	5,0		89,2	-14,0		109,2	5,7		100,8	2,4		
7	109,4	2,6	0,59	85,7	12,3	0,82	109,9	3,1	0,39	106,8	-3,0	0,74	0,74
8	90,2	8,4	0,01	76,8	10,0	-2,02	89,2	9,0	0,02	100	1,8	-0,65	-0,65
9	115	6,1	0,74	74,5	-20,6	-3,31	117,1	7,2	0,83	100,4	-0,1	-0,66	-0,66
III	104,9	5,5		79,0	-1,2		105,4	6,3		102,4	-0,5		
10	114,3	3,5	-0,11	83,8	-10,4	-3,82	115,4	4,0	-0,06	107,4	2,6	-0,84	-0,84
11	113,4	8,4	0,46	98,1	27,9	0,98	114	8,6	0,67	107,9	3,6	-0,88	-0,88
12	99,4	3,2	0,23	94,7	78,7	5,39	97,9	2,6	0,53	112,6	0,7	-1,96	-1,96
IV	109,0	5,1		92,2	23,9		109,1	5,1		109,3	2,2		
2016/1	103,5	3,9	-0,22	80	9,4	1,56	103,8	5,0	0,07	103,1	-5,8	-1,4	-1,4
2	111,7	8,4	1,43	70,1	-0,6	0,05	113	10,2	1,7	105,8	-5,4	-0,11	-0,11

Leto	Gradbeništvo in turizem											
	Gradbeništvo			Nočitve domačih gostov			Nočitve tujih gostov			Skupaj nočitve		
	tisoč ur	letni porast	mesečna rast	v 1000	letni porast	mesečna rast	v 1000	letni porast	mesečna rast	v 1000	letni porast	mesečna rast
2010	36901	-12,0	-1,01	3848	-4,2	-0,35	4923	0,7	0,03	8772	-1,5	-0,13
2011	31765	-13,9	-0,91	3867	0,5	0,21	5373	9,1	0,67	9240	5,3	0,47
2012	28965	-8,8	-1,07	3679	-4,9	-0,58	5678	5,7	0,70	9355	1,2	0,16
2013	27521	-5,0	0,04	3554	-3,4	-0,06	5833	2,7	0,02	9387	0,3	0,01
2014	27835	1,1	0,21	3430	-2,7	-0,15	5914	2,4	0,13	9344	0,3	-0,02
2015	28120	0,98	0,00	3646	5,94	0,39	6370	7,05	0,36	10016	6,56	0,37
2014/III	7789	0,9		1177	-7,7		2685	-1,4		3862	-3,4	
10	2470	1,8	0,77	271	8,2	3,47	401	4,5	0,9	672	6,0	1,92
11	2407	-1,1	-1,07	208	-0,7	0,59	264	-0,7	0,16	471	-0,7	0,06
12	2270	5,0	1,02	222	-3,6	0,81	291	13,9	2,52	512	5,6	1,39
IV	7147	1,8		700	1,6		955	5,6		1656	3,9	
2015/1	1666	-1,6	-0,47	221	9,6	1,59	326	4,0	-0,43	547	6,2	0,20
2	1835	1,0	-0,52	332	9,9	2,09	256	15,7	1,99	588	12,4	1,43
3	2321	6,2	0,66	263	1,0	0,96	294	3,2	-1,07	557	2,2	-0,39
I	5822	2,2		816	6,8		876	6,9		1692	6,8	
4	2318	1,4	0,26	239	10,5	1,28	401	3,7	0,79	640	6,1	1,00
5	2371	-2,1	-1,07	249	-2,9	-0,20	535	14,2	1,52	784	8,1	1,06
6	2608	4,5	1,34	338	7,4	0,28	636	6,3	1,63	975	6,7	1,29
II	7297	1,3		827	4,9		1572	8,2		2399	7,0	
7	2753	2,1	0,57	486	8,3	-0,34	1043	12,1	0,75	1530	10,9	0,59
8	2483	1,0	-0,81	532	10,2	-0,7	1258	8,1	0,92	1790	8,7	0,61
9	2654	0,8	0,84	262	6,4	-1,02	634	7,3	-0,61	895	7,0	-0,56
III	7891	1,3		1279	8,7		2935	9,3		4215	9,1	
10	2386	-3,4	-0,73	273	0,9	1,03	406	1,2	-0,85	679	1,1	-0,06
11	2472	2,7	-0,45	218	5,0	0,02	256	-3,0	-3,02	474	0,6	-1,82
12	2253	-0,7	0,42	233	5,1	-0,36	324	11,7	2,65	557	8,8	1,11
IV	7111	-0,5		725	3,4		986	3,2		1711	3,3	
2016/1	1557	-6,5	-2,14	236	6,8	1,87	362	11,0	1,09	597	9,3	1,21

52

Leto	Zaposlene osebe						Zaposlenost				Skupaj	
	v podjetjih in organizacijah	letni porast	pri samoz. osebah	letni porast	podjetniki in poklici	letni porast	število	letni porast	aktivno prebivalstvo	letni porast		
2010	685733	-2,0	61461	-9,5	59824	2,2	100504	16,4	935543	-1,0		
2011	671812	-2,0	57238	-7,0	61258	2,0	110692	10,0	934658	0,0		
2012	662552	-1,4	54491	-4,8	60823	-0,7	110183	-0,5	920184	-1,5		
2013	647584	-2,2	51139	-6,1	61395	0,9	119827	8,8	913423	-0,7		
2014	652557	0,8	50482	-1,3	64351	4,8	120109	0,2	917901	0,5		
2015	662315	1,49	50760	0,58	66845	3,88	112725	-6,16	917362	-0,05		
2014/4	651008	0,6	49814	-2,6	63916	5,1	123636	1,9	920237	0,6		
5	653568	0,7	50424	-2,2	64124	5,3	119670	0,9	919754	0,6		
6	654659	0,8	50958	-1,5	64190	5,7	117352	0,6	919441	0,7		
7	654106	0,9	51035	-1,4	64206	4,8	116199	-0,8	918034	0,7		
8	653569	1,0	51292	-0,6	64360	4,9	114784	-1,6	916508	0,7		
9	656447	1,2	51715	-0,3	64824	5,1	112560	-1,8	918083	0,9		
10	658616	1,4	52274	0,5	65389	4,6	115901	-2,4	922325	0,6		
11	658996	1,4	52183	1,0	65538	4,0	115411	-3,3	922188	0,5		
12	654023	1,4	50387	1,7	65421	3,4	119458	-3,7	919416	0,4		
2015/1	651838	1,4	49117	1,4	65694	4,0	124279	-4,3	918533	0,8		
2	654339	1,5	49255	2,3	66015	4,2	122552	-5,6	919908	0,8		
3	657569	1,5	50620	3,1	66414	4,3	118099	-6,8	920565	0,7		
4	659579	1,3	51350	3,1	66726	4,4	114923	-7,0	917886	-0,3		
5	661307	1,2	51441	2,0	66883	4,3	112385	-6,1	917298	-0,3		
6	663525	1,4	51393	0,9	66946	4,3	110245	-6,1	917310	-0,2		
7	663022	1,4	51304	0,5	66890	4,2	109557	-5,7	915036	-0,3		
8	663311	1,5	51325	0,1	66957	4,0	107935	-6,0	913580	-0,3		
9	667353	1,7	51442	-0,5	67207	3,7	104758	-6,9	914828	-0,4		
10	669715	1,7	51437	-1,6	67548	3,3	107488	-7,3	917894	-0,5		
11	670937	1,8	51206	-1,9	67570	3,1	107412	-6,9	918794	-0,4		
12	665293	1,7	49237	-2,3	67290	2,9	113076	-5,3	916720	-0,3		
2016/1	663162	1,7	48151	-2,0	67776	3,2	118165	-4,9	916162	-0,3		
2	666695	1,9	48335	-1,9	67995	3,0	116039	-5,3	917958	-0,2		
3							110226	-6,7				

Cene življenjskih potrebščin p2015=100														
Življenjske potrebščine				Osnovna inflacija				Blago		Storitve		Goriva		
Leto	indeks	letni porast	mesečna rast	indeks	letni porast	mesečna rast	indeks	letni porast	indeks	letni porast	indeks	letni porast	indeks	letni porast
2010	94,38	1,98	0,14	95,00	0,20	0,00	94,50	2,57	94,19	0,70	90,53	13,08		
2011	96,09	1,81	0,16	95,75	0,79	0,15	97,14	2,79	93,85	-0,35	98,16	8,47		
2012	98,58	2,60	0,24	97,35	1,67	0,12	100,10	3,05	95,32	1,57	106,37	8,38		
2013	100,32	1,77	0,07	98,85	1,55	0,12	101,61	1,51	97,53	2,32	108,72	2,23		
2014	100,52	0,20	-0,02	99,70	0,83	0,03	101,18	-0,42	99,10	1,62	107,19	-1,39		
2015	100,00	-0,52	-0,05	100,00	0,30	0,01	100,00	-1,17	100,00	0,91	100,00	-6,71		
2015/1	98,92	-0,5	-0,06	99,10	0,8	0,06	98,69	-1,5	99,42	1,7	99,61	-7,3		
2	99,15	-0,4	-0,10	99,22	0,7	0,01	98,76	-1,5	99,97	2,2	99,48	-6,9		
3	100,03	-0,3	-0,06	100,00	0,6	0,12	100,19	-1,2	99,68	1,7	101,01	-5,6		
I	99,37	-0,4	-	99,44	0,7	-	99,21	-1,4	99,69	1,8	100,03	-6,6		
4	100,11	-0,7	-0,11	100,00	0,2	-0,07	100,61	-1,3	99,04	0,6	100,62	-6,3		
5	100,88	-0,5	0,00	100,17	-0,2	-0,06	101,68	-0,9	99,17	0,3	102,55	-5,0		
6	100,81	-0,7	0,01	100,27	-0,3	-0,06	101,33	-1,0	99,69	-0,2	102,59	-5,5		
II	100,60	-0,6	-	100,15	-0,1	-	101,21	-1,0	99,30	0,2	101,92	-5,6		
7	99,98	-0,4	0,06	99,67	0,3	0,07	99,32	-0,8	101,39	0,3	101,71	-6,5		
8	100,11	-0,3	-0,09	99,99	0,3	0,08	99,22	-0,7	102,00	0,5	100,92	-6,1		
9	100,03	-0,6	-0,15	100,25	0,3	-0,08	99,89	-1,2	100,32	0,6	98,57	-7,9		
III	100,04	-0,5	-	99,97	0,3	-	99,48	-0,9	101,24	0,5	100,40	-6,8		
10	100,06	-0,8	-0,14	100,33	0,1	-0,07	100,17	-1,5	99,82	0,6	98,31	-8,2		
11	100,19	-0,5	-0,11	100,69	0,4	0,08	100,37	-1,6	99,80	2,0	97,59	-8,4		
12	99,75	-0,5	0,12	100,31	0,3	0,06	99,76	-1,0	99,71	0,7	97,04	-6,7		
IV	100,00	-0,6	-	100,44	0,3	-	100,10	-1,4	99,78	1,1	97,65	-7,8		
2016/1	98,38	-0,5	-0,12	99,14	0,0	0,08	97,76	-0,9	99,72	0,3	94,20	-5,4		
2	98,42	-0,7	-0,23	99,44	0,2	0,03	97,65	-1,1	100,09	0,1	92,59	-6,9		
3	99,15	-0,9	-0,11	100,24	0,2	0,10	98,64	-1,5	100,24	0,6	92,91	-8,0		
I	98,65	-0,7	-	99,61	0,2	-	98,02	-1,2	100,02	0,3	93,23	-6,8		

Leto	skupaj				blago				storitve				osnovna inflacija				energija	
	indeks	letna rast	indeks	letna rast	indeks	letna rast	indeks	letna rast	indeks	letna rast	indeks	letna rast	indeks	letna rast	indeks	letna rast	indeks	letna rast
2010	93,85	2,10	94,07	2,60	93,75	1,16	95,00	0,16	91,10		91,10		95,00	0,16	91,10		91,10	14,01
2011	95,81	2,09	97,02	3,13	93,79	0,04	95,75	0,79	99,10		99,10		97,35	0,79	99,10		99,10	8,84
2012	98,50	2,81	100,38	3,47	95,24	1,55	97,35	1,67	107,98		107,98		98,85	1,55	107,98		107,98	8,96
2013	100,39	1,93	102,13	1,76	97,37	2,24	98,85	1,55	109,93		109,93		99,70	0,86	108,40		108,40	-1,37
2014	100,76	0,37	101,71	-0,42	99,12	1,79	99,70	0,86	108,40		108,40		100,00	0,30	100,00		100,00	-7,76
2015	100,00	-0,75	100,00	-1,68	100,00	0,90	100,00	0,30	100,00		100,00		99,42	0,74	110,34		110,34	0,10
2014/07	100,74	0,31	100,92	-0,42	100,43	1,55	99,42	0,74	110,34		110,34		99,72	0,62	108,74		108,74	-1,98
08	100,67	0,00	100,60	-0,82	100,80	1,39	99,72	0,62	108,74		108,74		99,97	0,41	108,11		108,11	-2,74
09	100,96	-0,10	101,67	-0,95	99,75	1,44	99,97	0,41	108,11		108,11		100,18	0,20	108,17		108,17	-0,86
10	101,08	0,07	102,08	-0,63	99,34	1,33	100,18	0,20	108,17		108,17		100,25	0,25	107,66		107,66	-0,70
11	100,96	0,08	102,31	-0,47	98,61	1,07	100,25	0,25	107,66		107,66		99,98	0,84	104,68		104,68	-4,28
12	100,27	-0,07	100,92	-1,32	99,15	2,22	99,98	0,80	99,64		99,64		99,10	0,80	99,64		99,64	-8,27
2015/01	99,08	-0,70	98,90	-2,02	99,38	1,66	99,10	0,80	99,64		99,64		99,22	0,73	99,57		99,57	-7,83
02	99,24	-0,51	98,91	-1,90	99,80	1,95	99,22	0,73	99,57		99,57		100,00	0,56	101,27		101,27	-6,47
03	100,10	-0,39	100,33	-1,48	99,72	1,59	100,00	0,23	100,83		100,83		100,00	0,23	100,83		100,83	-7,25
04	100,20	-0,74	100,63	-1,65	99,47	0,91	100,00	-0,18	103,11		103,11		100,17	-0,18	103,11		103,11	-5,84
05	100,88	-0,79	101,64	-1,44	99,56	0,38	100,17	-0,26	103,11		103,11		100,27	-0,26	103,11		103,11	-6,26
06	100,81	-0,92	101,41	-1,47	99,78	0,04	100,27	-0,26	103,11		103,11		99,67	0,25	102,19		102,19	-7,39
07	100,07	-0,67	99,61	-1,30	100,85	0,42	99,67	0,25	102,19		102,19		99,99	0,27	100,90		100,90	-7,21
08	100,08	-0,59	99,36	-1,23	101,31	0,51	99,99	0,27	100,90		100,90		100,25	0,28	98,12		98,12	-9,24
09	99,95	-1,00	99,81	-1,83	100,19	0,44	100,25	0,28	98,12		98,12		100,33	0,15	97,79		97,79	-9,60
10	99,91	-1,16	99,93	-2,11	99,89	0,55	100,33	0,15	97,79		97,79		100,69	0,44	97,04		97,04	-9,86
11	100,02	-0,93	100,01	-2,25	100,05	1,46	100,69	0,44	97,04		97,04		100,31	0,33	96,42		96,42	-7,89
12	99,66	-0,61	99,46	-1,45	100,01	0,87	100,31	0,33	96,42		96,42		99,14	0,04	93,24		93,24	-6,42
2016/01	98,32	-0,77	97,34	-1,58	100,03	0,65	99,14	0,04	93,24		93,24		99,44	0,22	91,59		91,59	-8,02
02	98,36	-0,87	97,17	-1,18	100,43	0,63	99,44	0,22	91,59		91,59		100,24	0,24	92,00		92,00	-9,16
03	99,15	-0,95	98,30	-2,03	100,63	0,91	100,24	0,24	92,00		92,00							

Hamonizirani indeksi cen v evro območju, 2015=100											
leto	skupaj		blago		storitve		osnovna inflacija		energija		
	indeks	letna rast	indeks	letna rast	indeks	letna rast	indeks	letna rast	indeks	letna rast	
2010	93,28	1,62	93,64	1,80	92,90	1,39	93,80	0,94	90,28	7,37	
2011	95,81	2,71	96,77	3,35	94,62	1,85	95,40	1,70	101,03	11,92	
2012	98,21	2,50	99,69	3,02	96,29	1,77	97,14	1,83	108,74	7,65	
2013	99,54	1,35	101,00	1,31	97,65	1,41	98,42	1,32	109,43	0,66	
2014	99,97	0,43	100,83	-0,16	98,85	1,23	99,25	0,84	107,35	-1,90	
2015	100,00	0,03	100,00	-0,83	100,00	1,16	100,00	0,75	100,00	-6,84	
2014/07	99,72	0,37	99,67	-0,31	99,80	1,25	98,94	0,82	108,19	-0,97	
08	99,84	0,36	99,65	-0,33	100,09	1,25	99,20	0,91	107,59	-2,00	
09	100,28	0,32	101,25	-0,28	99,03	1,12	99,65	0,76	107,75	-2,33	
10	100,22	0,38	101,30	-0,24	98,83	1,23	99,66	0,70	106,79	-1,97	
11	100,04	0,28	101,09	-0,36	98,67	1,15	99,58	0,63	105,33	-2,54	
12	99,94	-0,17	100,38	-1,22	99,38	1,24	99,86	0,67	101,85	-6,30	
2015/01	98,40	-0,60	98,10	-1,84	98,78	1,03	98,39	0,55	98,62	-9,25	
02	99,03	-0,27	98,71	-1,38	99,44	1,19	98,86	0,64	100,17	-7,88	
03	100,15	-0,08	100,68	-0,91	99,46	1,02	99,97	0,58	101,91	-5,95	
04	100,39	0,01	101,06	-0,70	99,53	0,95	100,19	0,61	102,01	-5,78	
05	100,61	0,34	101,29	-0,40	99,74	1,33	100,30	0,81	102,96	-4,84	
06	100,60	0,22	101,10	-0,43	99,96	1,09	100,31	0,72	102,86	-5,15	
07	99,96	0,24	99,14	-0,53	101,02	1,22	99,78	0,85	102,14	-5,59	
08	99,97	0,13	98,92	-0,73	101,33	1,24	100,05	0,86	99,89	-7,16	
09	100,19	-0,09	100,14	-1,10	100,26	1,24	100,44	0,79	98,20	-8,86	
10	100,34	0,12	100,47	-0,82	100,16	1,35	100,60	0,94	97,68	-8,53	
11	100,19	0,15	100,48	-0,60	99,81	1,16	100,43	0,85	97,67	-7,27	
12	100,17	0,23	99,92	-0,46	100,50	1,13	100,68	0,82	95,90	-5,84	
2016M01	98,72	0,33	97,78	-0,33	99,92	1,15	99,29	0,91	93,31	-5,38	
02	98,88	-0,19	97,73	-1,00	100,43	1,00	99,61	0,75	92,07	-8,03	
03	100,10	-0,01	99,54	-1,14	100,82	1,36	100,87	0,90	93,03	-8,72	

Leto	Industrijske cene											
	Skupaj			Oprema			Repromaterial			Živiljske potreščine		
	indeks	letni porast	mesečna rast	indeks	letni porast	mesečna rast	indeks	letni porast	mesečna rast	indeks	letni porast	mesečna rast
2010	115,90	2,0	0,17	102,58	-0,4	-0,03	120,07	2,9	0,25	111,36	1,0	0,08
2011	120,28	3,78	0,24	103,19	0,59	0,05	126,30	5,20	0,29	114,12	2,5	0,19
2012	121,50	1,01	0,10	104,14	0,93	0,04	127,30	0,79	0,08	115,71	1,40	0,16
2013	121,86	0,30	-0,04	103,96	-0,17	0,01	127,33	0,03	-0,09	116,80	0,94	0,01
2014	120,55	-1,07	-0,08	103,65	-0,30	-0,02	125,01	-1,82	-0,14	116,31	-0,41	-0,10
2015	119,93	-0,52	-0,13	103,72	0,07	-0,05	123,83	-0,94	-0,13	116,07	-0,21	-0,02
2015/1	120,64	-0,6	0,23	104,09	0,4	0,14	125,03	-1,1	0,14	116,27	-0,5	0,06
2	119,98	-0,4	0,02	103,84	0,5	0,08	124,16	-0,4	0,03	115,72	-0,8	-0,01
3	120,31	0,0	-0,10	103,85	0,6	-0,02	124,27	-0,2	-0,15	116,44	-0,2	0,10
I	120,31	-0,3	-	103,92	0,5	-	124,49	-0,6	-	116,14	-0,5	-
4	120,24	0,0	-0,15	103,87	0,7	0,02	124,01	-0,4	-0,25	116,62	0,2	0,23
5	120,34	0,1	-0,22	103,79	0,5	-0,07	124,22	-0,2	-0,19	116,63	0,3	0,18
6	120,31	-0,2	-0,23	103,75	0,4	-0,03	124,34	-0,3	-0,19	116,39	-0,3	-0,04
II	120,30	0,0	-	103,81	0,5	-	124,19	-0,3	-	116,55	0,1	-
7	120,30	-0,2	-0,23	103,86	0,0	-0,06	124,06	-0,6	-0,17	116,70	0,3	0,15
8	120,06	-0,4	-0,19	103,69	-0,2	-0,05	123,96	-0,8	-0,14	116,31	0,2	-0,05
9	119,54	-0,9	-0,15	103,53	-0,5	-0,05	123,51	-1,5	-0,11	115,55	-0,3	-0,08
III	119,97	-0,5	-	103,69	-0,2	-	123,84	-1,0	-	116,19	0,0	-
10	119,51	-0,9	-0,11	103,53	-0,4	-0,05	123,31	-1,6	-0,26	115,72	-0,2	-0,13
11	119,00	-1,3	-0,25	103,46	-0,5	-0,25	122,59	-2,0	-0,24	115,36	-0,6	-0,31
12	118,88	-1,4	-0,14	103,43	-0,7	-0,26	122,51	-2,2	-0,08	115,17	-0,6	-0,32
IV	119,13	-1,2	-	103,47	-0,5	-	122,80	-1,9	-	115,42	-0,5	-
2016/1	118,79	-1,5	-0,11	103,45	-0,6	-0,24	122,33	-2,2	-0,28	115,14	-1,0	-0,23
2	118,33	-1,4	-0,16	103,43	-0,4	-0,11	121,48	-2,2	-0,29	114,93	-0,7	-0,25

Povprečne plače													
Leto	Skupaj bruto			Skupaj neto			Število plačanih ur			BTO plača za plačano uro			mesečna rast
	€	letni porast	mesečna rast	€	letni porast	mesečna rast	število	letni porast	mesečna rast	€	letni porast	mesečna rast	
2011	1524,56	2,0	0,09	987,34	2,2	0,10	167	-0,7		9,08	2,3		0,02
2012	1526,26	0,1	-0,09	991,47	0,4	-0,05	168	0,6		9,08	0,1		0,04
2013	1523,14	-0,2	0,06	996,98	0,6	0,11	168	0,0		9,08	0,0		-0,04
2014	1540,11	1,1	0,11	1005,34	0,8	0,07	168	-0,02		9,19	1,2		0,02
2015	1551,65	0,7	0,08	1009,86	0,4	0,07	168,75	-0,09		9,30	1,2		0,13
2014/10	1543,66	1,1	0,20	1007,24	0,7	0,19	175	0,0	-	8,81	1,3		-0,12
11	1633,22	1,0	-0,15	1053,77	0,8	-0,05	157	-4,3	-	10,38	5,2		-0,07
12	1566,09	1,4	0,07	1018,67	1,1	0,08	175	3,6	-	8,95	-2,0		-0,05
IV	1580,99	1,2	-	1026,56	0,9	-	169	-0,2	-	9,38	1,5		-
2015/1	1538,01	0,2	-0,11	1003,48	-0,2	-0,18	169	-3,4	-	9,11	3,8		-0,04
2	1515,98	-0,3	-0,17	981,91	-1,3	-0,38	170	0,0	-	9,38	-3,0		0,83
3	1550,33	1,6	0,08	1008,10	1,1	-0,02	171	3,7	-	9,32	-0,4		0,10
I	1534,77	0,5	-	997,83	-0,1	-	170	0,1	-	9,27	0,1		-
4	1543,95	0,8	0,09	1005,52	0,4	0,04	169	0,0	-	9,27	2,3		0,04
5	1528,50	-0,2	-0,23	997,51	-0,3	-0,20	163	-4,1	-	9,29	2,9		-0,04
6	1539,82	1,2	0,29	1003,74	0,8	0,24	169	3,0	-	9,26	-0,4		-0,10
II	1537,42	0,6	-	1002,26	0,3	-	167	-0,4	-	9,27	1,6		-
7	1541,83	0,4	0,23	1005,06	0,2	0,22	175	0,0	-	9,19	5,0		-0,15
8	1524,44	0,5	-0,08	995,85	0,3	-0,01	163	-0,6	-	9,21	-0,4		0,28
9	1522,07	0,2	0,05	994,90	0,1	0,12	169	0,0	-	9,02	0,6		0,24
III	1529,45	0,4	-	998,60	0,2	-	169	-0,2	-	9,14	1,7		-
10	1540,58	-0,2	-0,04	1004,34	-0,3	0,00	169	-3,4	-	9,12	3,5		0,19
11	1678,41	2,8	0,49	1082,34	2,7	0,58	163	3,8	-	10,32	-0,6		0,13
12	1594,93	1,8	0,41	1035,58	1,7	0,43	175	0,0	-	9,09	1,6		0,09
IV	1604,97	1,5	-	1040,75	1,4	-	169	0,1	-	9,51	1,5		-
2016/1	1559,79	1,4	0,11	1015,85	1,2	0,08	163,00	-3,6	-	9,85	8,1		2,44

Leto	Prihodki javnega sektorja											
	Skupaj			Neposredni davki in ostali prihodki			DDV in trošarine			Carine		
	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast
2010	13652,60	-0,4	0,2	8986,77	-2,2	0,0	4575,15	4,3	0,5	9068	5,5	2,5
2011	14318,09	4,8	-0,85	9490,15	5,3	-0,1	4721,80	5,2	-0,3	10614	17,9	0,0
2012	13924,47	0,6	-0,10	9200,75	4,9	0,26	4841,18	-1,0	-0,12	8255	-19,0	-1,75
2013	13497,42	-3,1	0,17	8708,92	-5,4	-0,19	4711,04	1,5	1,18	7747	-6,2	-0,95
2014	14174,40	5,1	0,23	9405,00	7,9	0,41	4847,11	2,9	-0,11	7771	0,3	1,98
2015	14542,90	2,8	0,2	9468,90	2,6	0,4	4991,53	3,4	0,4	8247	6,9	-0,6
2015/1	1218,61	1,8	-0,20	736,26	-1,4	-1,36	476,45	6,9	1,41	590	18,3	2,31
2	1149,34	8,9	1,42	808,59	8,6	1,10	334,50	10,3	2,05	625	-13,7	-1,49
3	1066,29	3,3	-0,62	711,81	2,7	-1,25	345,37	4,0	0,45	910	32,5	2,61
I	3434,24	4,7	-	2256,65	3,3	-	1156,33	7,1	-	2126	12,4	-
4	1342,83	7,7	2,05	885,07	7,3	4,53	449,79	8,4	2,03	797	20,1	-1,13
5	1097,61	-15,0	-1,20	744,85	-15,3	-0,62	346,06	-14,7	-2,49	671	17,2	-2,70
6	1290,51	7,8	1,52	850,72	5,9	0,08	433,01	11,9	5,01	678	1,8	-2,11
II	3730,96	0,2	-	2480,63	-0,7	-	1228,86	1,8	-	2147	13,0	-
7	1161,62	5,3	-0,13	667,06	4,9	0,46	487,52	5,7	-1,08	704	14,1	-0,87
8	1206,26	7,9	0,20	783,92	3,9	0,08	415,70	16,3	0,30	664	11,6	1,28
9	1118,51	-8,9	-1,10	794,56	2,9	0,33	317,47	-29,3	-4,10	649	2,7	-0,04
III	3486,39	1,4	-	2245,54	3,9	-	1220,69	-2,5	-	2017	9,5	-
10	1351,37	10,2	1,22	792,33	3,9	0,73	551,78	20,6	1,86	725	5,6	-0,99
11	1239,77	5,1	0,25	807,92	3,9	0,27	426,01	7,7	0,17	585	-12,2	-4,49
12	1300,18	0,0	-0,49	885,83	3,5	-0,14	407,86	-6,6	-1,12	648	-14,9	-0,07
IV	3891,31	5,1	-	2486,08	3,8	-	1385,65	7,2	-	1958	-7,2	-
2016/1	1225,26	0,5	-0,37	785,47	6,7	0,04	433,09	-9,1	-1,13	670	13,5	5,02
2	1148,44	-0,1	0,79	776,16	-4,0	-0,32	364,55	9,0	3,50	773	23,6	2,83
3	1133,61	6,3	1,14	782,93	10,0	1,05	342,78	-0,7	1,45	789	-13,3	0,19
I	3507,31	2,3	-	2344,56	4,2	-	1140,43	-0,3	-	2232	7,9	-

Prispevki za socialno varnost												
	Skupno			Zdravstveno zavarovanje			Pokojninsko zavarovanje			Zaposlovanje		
	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast
2010	5690,63	1,7	0,3	2263,68	1,9	0,3	3399,24	1,5	0,3	2770	-2,0	-1,6
2011	5781,44	1,1	-0,1	2302,45	1,3	0,0	3451,02	0,9	-0,2	27,97	1,8	0,6
2012	5720,63	8,4	-0,13	2268,25	5,7	-0,25	3425,95	-0,1		26,34	-0,1	-
2013	5604,85	-2,1	0,36	2237,89	-1,3	4,54	3340,17	-2,5	6,17	26,79	1,7	-
2014	5740,76	2,4	0,32	2314,13	3,4	0,46	3396,92	1,7	0,22	29,71	11,3	-
2015	5922,44	3,2	0,25	2371,68	2,6	0,19	3519,82	3,6	0,32	30,93	4,1	
2015/1	461,15	-2,0	-1,61	167,19	-11,2	-3,65	291,40	4,2	-0,38	2,56	10,5	-
2	540,10	12,1	2,02	255,19	32,4	5,69	282,40	-1,5	-0,63	2,51	1,6	-
3	451,79	3,6	-1,84	162,10	2,8	-3,83	287,15	4,0	-0,70	2,54	3,1	-
I	1453,04	4,6	-	584,48	8,0	-	860,96	2,2	-	7,60	5,1	-
4	492,50	-2,6	-0,45	197,14	-11,4	-0,84	292,77	4,2	-0,27	2,59	5,7	-
5	486,36	2,9	-0,11	195,16	1,9	-0,30	288,69	3,6	0,02	2,51	-1,4	-
6	486,49	2,8	0,03	194,99	1,9	-0,02	288,95	3,4	0,16	2,55	3,3	-
II	1465,35	1,0	-	587,29	-2,5	-	870,41	3,8	-	7,65	2,5	-
7	493,68	3,7	0,65	197,55	2,7	0,74	293,57	4,4	0,68	2,56	4,5	-
8	488,45	3,6	0,41	195,19	2,4	0,06	290,70	4,5	0,56	2,57	4,3	-
9	487,41	3,8	0,93	194,99	2,9	1,66	289,93	4,5	0,55	2,50	1,9	-
III	1469,55	3,7	-	587,73	2,7	-	874,19	4,5	-	7,63	3,6	-
10	490,38	2,2	0,74	196,17	1,3	0,02	291,64	2,9	1,30	2,56	2,1	-
11	494,05	3,6	1,98	197,79	2,8	2,24	293,68	4,1	2,40	2,58	5,5	-
12	550,08	4,3	0,24	218,23	3,3	0,45	328,94	5,0	0,14	2,90	8,2	-
IV	1534,51	3,4	-	612,19	2,5	-	914,27	4,0	-	8,05	5,3	-
2016/1	502,56	9,0	0,26	201,31	20,4	0,58	298,55	2,5	0,01	2,70	5,6	-
2	498,72	-7,7	-0,59	198,97	-22,0	-0,99	297,15	5,2	-0,36	2,60	3,5	-
3	507,95	12,4	1,18	202,78	25,1	2,80	302,50	5,3	0,14	2,67	5,3	-
I	1509,23	4,6	-	603,07	7,8	-	898,19	4,3	-	7,97	4,8	-

Leto	Kreditni podjetjem			Kreditni prebivalstvu			Krediti in depoziti			Depoziti podjetij			Depoziti prebivalstva		
	mio. €	letni porast		mio. €	letni porast		mio. €	letni porast		mio. €	letni porast		mio. €	letni porast	
2010	20827	0,07		9282	10,33		4038	4,40		14897	3,73				
2011	20091	-3,53		9454	1,85		4016	-0,54		15151	1,71				
2012	18682	-7,02		9267	-1,98		3823	-4,83		15114	-0,24				
2013	14191	-23,88		8918	-3,77		4247	11,06		14613	-3,32				
2014	11190	-20,83		8763	-1,73		4710	10,90		15368	5,17				
2015	10089	-10,85		8815	-0,31		5151	13,38		16014	3,41				
2014/4	13735	-24,50		8849	-3,19		4356	5,12		14863	-0,01				
5	13628	-24,67		8835	-2,99		4428	5,08		14927	0,99				
6	13371	-25,80		8810	-3,18		4680	10,64		15025	1,51				
7	13201	-25,99		8808	-2,67		4674	9,49		15140	2,01				
8	13098	-26,53		8814	-2,70		4723	10,95		15259	3,10				
9	12978	-26,78		8813	-2,63		4718	10,70		15207	3,11				
10	12065	-30,35		8807	-2,48		4747	9,35		15205	3,78				
11	11923	-30,46		8791	-2,28		4696	10,26		15241	4,08				
12	11191	-20,83		8762	-1,74		4710	10,90		15368	5,17				
2015/1	11317	-18,88		8842	-0,42		4543	8,14		15486	4,91				
2	11213	-18,98		8802	-0,53		4521	8,70		15582	4,40				
3	11164	-18,94		8834	-0,21		4710	6,88		15593	4,75				
4	11054	-19,52		8826	-0,26		4655	6,86		15490	4,22				
5	10980	-19,43		8847	0,14		4747	7,20		15515	3,94				
6	10893	-18,53		8836	0,30		4999	6,82		15578	3,68				
7	10690	-19,02		8821	0,15		4936	5,61		15663	3,45				
8	10637	-18,79		8812	-0,02		5030	6,50		15630	2,43				
9	10438	-19,57		8825	0,14		5021	6,42		15665	3,01				
10	10327	-14,41		8873	0,75		4996	5,25		15745	3,55				
11	10209	-14,38		8857	0,75		5094	8,48		15745	3,31				
12	10068	-10,03		8856	1,07		5337	13,31		15883	3,35				
2016/1	10089	-10,85		8815	-0,31		5151	13,38		16014	3,41				
2	9675	-13,72		8789	-0,15		5211	15,26		16109	3,38				

